

autorin

magazín OSA nejen pro autory

03/2017

KUDY TEČOU PENÍZE AUTORŮM | VÝROČNÍ CENY OSA | FESTIVALY OČIMA HUDEBNÍKŮ
JAN KUČERA: RÁD PRACUJI S LIDMI, SE KTERÝMI SI NEMUSÍME NIC VYSVĚTLOVAT
ZAČÍNÁME S DOMÁCÍM NAHRÁVÁNÍM | NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ JAZZOVÁ SKLADBA
VADIM PETROV — NEJTĚŽŠÍ ÚKOL — VČAS PŘESTAT | DRAMATURGIE RÁDÍÍ
MŮJ ŽIVOT S VIOLLONCELEM | JIŘÍ TICHOTA | DOBYLI SVĚT

**Navštivte největší
prodejnu
HUDEBNÍCH
NÁSTROJŮ V ČR**

**Exkluzivní sleva 15 % pro členy
svazu na výrobky značek AKG,
Soundcraft, Lexicon, JBL,
Tascam, Peavey a Sabian**

**3 patra hudebních nástrojů
a zvukové techniky**

Kvalifikovaný personál

**Vyzkoušení nástrojů
v odhlučněných
zkušebnách**

Slevu uplatníte v prodejně Music City po předložení tohoto inzerátu nebo na e-shopu music-city.cz zadáním kódu „15% AUTORIN“ do pole Poznámka ve 3. kroku nákupního košíku. Sleva bude započítána až po odeslání objednávky.

 www.music-city.cz

 e-shop@music-city.cz

 800 708 807

Ocelářská 937/39
Praha 9 - Vysočany 190 00

Úvodní slovo

Vážené kolegyně,
vážení kolegové,
dovoďte mi,
abych se ohlédl
zpět za valným
shromážděním
členů OSA 2017,
které proběhlo
23. 5. 2017
v prostorách hotelu
International Praha.

Hlavním tématem bylo přizpůsobení našich dokumentů již platné novele autorského zákona. Upravit bylo nutné především stanovy, jednací řád valného shromáždění, rozúčtovací řád, ale také statut kulturního a sociálního fondu. Když k tomu přidáme každoroční nutnou agendu (schválení zprávy dozorčí rady, výroční zprávu představenstva, schválení účetní závěrky, rozhodnutí o naložení s hospodářským výsledkem spolku a další), nebylo toho zrovna málo. Průvodní brožura pro jednání VS měla rekordních 125 stran drobného textu. Shromáždění bylo z tohoto důvodu svoláno již na desátou hodinu dopoledne a trvalo do osmnácti hodin večer. Nebyla to tedy příliš lákavá nabídka na příjemně strávený den. Proto chci touto cestou poděkovat všem, kteří se letošního VS zúčastnili, a vyjádřit zvláštní poděkování těm, kteří vydrželi až do konce. Jen díky vám to ke konci nevypadalo jako při interpelacích v Poslanecké sněmovně. Připomínám, že hlavním mottem směrnice Evropského parlamentu byla úprava vztahů mezi kolektivními správci a nositeli autorských práv s důrazem na transparentnost kolektivní správy. Všechny požadavky směrnice náš zákonodárce transponoval do novely autorského zákona prakticky beze změn. Na tomto místě chci zdůraznit, že OSA všechny základní parametry směrnice plnil již před nabytím účinnosti nového autorského zákona, a tak s jeho uvedením do praxe nemáme žádné větší obtíže.

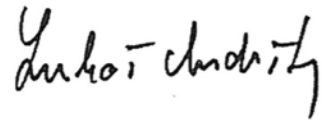
Tak co jsme to vlastně schválili? Po-
minu-li terminologické úpravy, právní-
ci — při vší účtě — stále pilují termi-
nologii, i když nové formulace nejsou
o nic srozumitelnější, tak to nejpod-
statnější je řečeno ve stanovách
v článku 4 Základní zásady vztahu
mezi OSA a nositelem práv. Zde jsou,
kromě jiného, vyjmenované kategorie
práv, které může nositel majetko-
vých práv svěřit OSA. Dále bych se
zmínil o článku 6.7, který upravuje
možnost zmocnit jinou osobu účastí
na VS za člena či právnickou osobu.
Dále článek 6.8, který umožňuje vy-
konávat členská práva na VS elek-
tronickými prostředky ze vzdáleného
místa. I když možnost elektronického
hlasování je na první pohled lákavá
novinka, členům s osobní účastí na
VS přinese jistá omezení a paradoxně
ubere na dynamice jednání. Elektro-
nické hlasování bude totiž probíhat
po určitou dobu předem, aby pak
hlasy mohly být připočteny k „live“
hlasům. Spojení tedy nebude probíhat
on-line. V souvislosti s tím nebude
možné podávat a přijímat na místě
pozměňovací návrhy a nebude možné
vyvolat dohádovací řízení. Zatímco
přítomný v sále je viděn a vidí, jak
hlasují ostatní, hlasování přes internet
bude anonymní. E-člen se neúčastní
diskuze a nebudete si s ním moct
o přestávce vypít káfičko a poklábo-
sit. Na druhou stranu nechci hrát roli

obsah

indiána, který bojuje proti železnici. Vnímám to tak, že je to pomoc pro výjimečně zaneprázdněné či nemocné členy, a věřím, že pokud budou moci, dají přednost osobnímu setkání.

Na letošním VS byla také přijata zásadní změna rozúčtovacího řádu v oblasti veřejného provozování živé hudby. Tento návrh nesouvisel s novelou autorského zákona, ale byl to důležitý krok, na kterém dozorčí rada společně s představenstvem pracovala řadu let. Smyslem návrhu bylo akceptovat změny vnějšího prostředí, dosáhnout větší spravedlnosti a zásadně zjednodušit proces rozúčtování. Od 1. 1. 2018 přecházíme na přímé rozúčtování inkasovaných honorářů při zachování současné výše podpory nekomerčních děl prostřednictvím kulturního a sociálního fondu. Tak to dnes činí naprostá většina evropských kolektivních správců. Návrh musel být schválen 2/3 většinou přítomných ve všech třech profesních skupinách. V každé tak musel získat 66,6 % souhlasných hlasů. V profesní skupině skladatelů jich získal 69 %. To je, doufám, přesvědčivé vyjádření vůle členské základny.

Příjemné prožití zbytku léta
přeje všem
váš Luboš Andršt

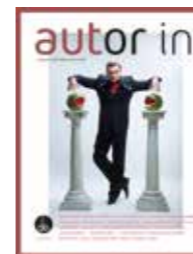
3	úvodník	
	úvodní slovo	3
4	obsah	5

6	zprávy z osa	
	Reklamační proces v OSA — díl 2.	6
	Kudy tečou k autorům peníze	
	Výroční ceny OSA znají své vítěze	18
	Rozhovory s mladými autory	28
	Festivaly očima hudebníků	30

32	články a rozhovory	
	Začínáme s domácím nahráváním — díl 4. — Zpěv a akustické nástroje	32
	Jan Kučera: Rád pracuji s lidmi, se kterými si nemusíme nic vysvětlovat	34
	Nejúspěšnější jazzovou skladbou je Butterfly Effect	41
	Vadim Petrov: Nejtěžší úkol — umět včas přestat	42
	Dramaturgie českých rádií — díl 7.	44
	Můj život s violoncellem	47
	Jiří Tichota: O budoucnost se nebojím, je tady spousta talentovaných lidí	48
	Dobyli svět	50

52	šuplíky textařů	52
54	nástěnka	54
55	kulturní přehled	
	Nově vydaná CD	55
	Filmové premiéry	57
	Nově vydané knihy	58

59	vzpomínáme	
	Vzpomínka na Ivanu Loudovou	59
	Vzpomínáme	60
61	závěrník	
	Ohlédnutí za rokem 2016	61

Magazín OSA
Číslo 03/2017
Obálka: Jan Kučera
Fotografie: Roman Černý

Magazín Autor in vydává OSA — Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 121, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Vychází 4x ročně, náklad 8 550 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátit příspěvky. Děkujeme za pochopení / Toto číslo vyšlo dne 21. 8. 2017.
Redakce: Šárka Chomoutová / Redakční rada: Zdeněk Nedvěd, Michal Prokop, Jan Fischer, Jan Krůta
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová

Reklamační proces v OSA (2. díl)

Kudy tečou k autorům peníze

Každý autor ví, jak je nevděčné říkat si po provedení svého autorského díla sám o peníze, sám se domáhat svého honoráře. Naštěstí na to máme lidi. Ti lidé se pro nás autory jmenují Ochranný svaz autorský.

Všichni výběrčí peněz jsou u veřejnosti z principu neoblíbení. U nás autorů je OSA oblíbený velmi. My pečeme rohlíky a správci našich autorských práv za ty naše publikem snědené rohlíky inkasují naše honoráře, které čtvrtletně odcházejí na naše účty.

Složky už sice nejsou krásy zelené, jak je označil dnes už klasik, ale stejně pořád chodí a chodí...

A tak je příjemné rozumět tomu, kudy a kolik peněz nám z OSA na účet přiteče.

A možná někoho zajímají podrobnější informace: kolik peněz od pořadatele chodí? Dorazí na můj účet? Chodí všechny, co mají dorazit? Jsou jejich cesty k nám co nejpřímější? Nekapou někdy někde od nás někam odstředivým směrem?

Pojďme se tedy podívat, kudy vedou cesty peněz z veřejných produkcí do našich autorských kapes.

Správný postup

- Pořadatel uzavře s umělcem smlouvu na veřejné vystoupení.
- Nejpozději 5 dní před koncertem by měl pořádání koncertu nahlásit kolektivnímu správci — tedy OSA. Oznámi, kdy a kde se koncert koná, který umělec nebo kapela

vystoupí. Může akci ohlásit on-line, prostřednictvím webu OSA nebo písemně.

- Pokud koncert ohlásí před jeho konáním podle regulí, ušetří. Dostane od OSA vyměřenou sazbu tarifu A. Pokud pořadatel zapomene a ohlásí akci až po jejím konání nebo ji neohlásí, je mu kalkulována sazba B, která se rovná 1,28 sazby A.
- Autorovo dílo zazní na koncertě nebo na taneční zábavě. Do 15 dnů po skončení koncertu pořadatel doplní hlášení na OSA o cenu vstupenky, počet prodaných vstupenek a playlist — seznam skladeb, které na akci zazněly. (Playlist musí odpovídat skutečně odehraným skladbám.)

- Na základě splnění všech požadavků v termínu odešle OSA pořadatel během několika dní návrh licence (oprávnění k užití děl).

- Jakmile se od pořadatele vrátí podepsaná smlouva mezi pořadatelem a OSA a pracovnice OSA ji zaregistrují, počítač automaticky odešle pořadatelovi fakturu se splatností 30 dní.

- Po obdržení peněz na účet OSA se podíly autorských honorářů podle rozúčtovacího řádu přidělují kvartálně autorům uvedeným na playlistu. Odměna bude tedy autorům vyúčtována v následujícím vyúčtovacím období, tj. do tří měsíců od platby.

MODELOVÉ KALKULACE KONCERTNÍCH HUDEBNÍCH PRODUKČÍ V SAZBĚ A:

	koncert malý	koncert střední	koncert velký
počet návštěvníků	200	800	2 000
průměrné vstupné s DPH	100 Kč	400 Kč	800 Kč
odměna pro autory v sazbě A	1 700 Kč	21 000 Kč	91 000 Kč
autorská odměna v sazbě B	2 176 Kč	26 880 Kč	116 480 Kč

Inkasa z menších tanečních zábav činí 250—500 Kč.

Ideál je ideál, ale realita...

I když většina pořadatelů respektuje daná pravidla, někdy se předepsaným platbám od pořadatelů nechce.

K tomu existuje další systém, jak peníze k našim autorským kapsám přiblížit:

Regionální zástupci

OSA zaměstnává v České republice 22 regionálních zástupců, kteří jsou pověřeni a zaúkolováni prověřováním použití reprodukované hudby v provozovnách a jiných veřejných prostorech (rádia, TV, CD přehrávače atd.), ale i kontrolou ohlašování akcí, kde se hudba *provazuje veřejně živě*, jaké údaje o počtu posluchačů a o ceně vstupenek pořadatelé nahlásili.

Regionální manažeři

Šéfy a kontrolory regionálních zástupců pro Čechy a pro Moravu jsou dva regionální manažeři. Podle počítačového systému vedených výkazů regionálních zástupců monitorují jejich detailní výkazy práce a řeší s nimi problémy. Práce regionálních zástupců je plánována a měsíčně porovnávána s výsledky v ostatních regionech.

Regionální manažeři jednou měsíčně referují o problémech v regionech na poradách odboru veřejného provozování OSA.

Všichni zástupci a kontrolní pracovníci na všech úrovních mají vstup do počítačového systému kontrolních výkazů (akce, smlouvy, platby, provedené kontroly a jejich výsledek), takže mají aktuální informace pro rychlou zpětnou vazbu.

Ke kontrole slouží navíc ještě oddělení podpory licenční činnosti. Jeho pracovníci systematicky sledují a dohledávají akce, kde se po celé republice hudba veřejně provozuje. Vyhodnocují informace o akcích na internetu a na sociálních sítích. Pokud v systému zjistí, že akce s veřejným provozováním nebyla nahlášena a zaplácena, osloví pořadatele buď sami, nebo předají informace o nevyúčtované akci regionálním zástupcům.

Reklamační oddělení

Pokud autor zjistí nesrovnalosti (má ověřené zprávy, že jeho skladba byla hrána, a nedostal za ni honorář), oznámí informaci reklamačnímu oddělení.

Když má účet v systému Infosa, vyplní reklamační formulář nebo své oznámení pošle na adresu reklamační@osa.cz. Informaci, co si s reklamační počít, dostane pochopitelně i po telefonu. Musí uvést místo a čas koncertu a přidat případně playlist.

Námítky autorů

Nehrozí, že během let navážou regionální zástupci s pořadatelem v regionu bližší vztah a zvýší se tendence k přílišné a záměrné „shovívavosti“? Za jak dlouho dochází k výměně či rotaci kontrolorů? Provádějí pracovníci OSA „přepadové kontroly“ v jednotlivých regionech jako kontrolu kontrolorů?

Vzhledem k několikaúrovňové kontrole je tato možnost podvodů mezi regionálním zástupcem a pořadatelem minimalizována.

Pokud by bylo v systému objeveno něco podezřelého ve vztahu k některým pořadatelům veřejných vystoupení, odbor veřejného provozování by okamžitě zasáhl.

Jak se pořadatel stanovuje sazba OSA u akcí, kde se nevybírání vstupné?

U produkcí bez vstupného se pro účely výpočtu odměny uvažuje vstupné 50 Kč za každého návštěvníka.

Jak to, že autor za odehrání písničky na veřejné produkci dostane někdy pár haléřů a někdy třeba několik desítek korun?

Na výši rozúčtování autorských odměn má podle stávajících pravidel vliv celá řada faktorů, jako je způsob užití (koncertní, taneční), počet skladeb na playlistu, výše inkasa vybraného za danou akci apod.

Jak se kontroluje přesnost playlistů skladeb odehraných na tanečních zábavách?

OSA systematicky kontroluje délku playlistů nejen z tanečních zábav, ale i z jiných typů produkcí s živou hudbou. Porovnává se přitom součet délek užitých děl s dobou trvání akce a v případě výrazných nesrovnalostí jsou kontaktováni přímo interpreti nebo jejich manažeři s žádostí o přesnější playlist. Není-li získán touto cestou, případ je předán rozúčtovací komisi, která rozhoduje o způsobu

rozúčtování nebo o vyřazení playlistu z rozúčtování.

Je nějaký další způsob, jakým OSA kontroluje správnost playlistů?

Referát monitoringu OSA se stará o to, aby hlášení užití hudby byla co nejvíce reálná, tzn. aby seznamy skladeb obsahovaly skladby skutečně uži-

Přímé rozúčtování spočívá v tom, že peníze, které OSA inkasoval, se po odečtení režie OSA (15 %) rozdělí mezi všechny autory a nakladatele skladeb užitých na dané akci, a to poměrně podle stopáže děl.

té, a aby tak rozúčtování autorských odměn bylo spravedlivé a odměny putovaly ke správným nositelům práv. Pokud jde o monitoring živých akcí, referát monitoringu vybírá cca 10 až 15 koncertů měsíčně, o jejichž nahrání požádá regionální zástupce. Po doručení připravených nahrávek a po dodání playlistu porovnává referát

monitoringu seznam užitých děl s nahrávkou a z každého koncertu připravuje analýzu pro rozúčtovací komisi. Zároveň jsou o provedeném monitoringu a jeho výsledcích informováni interpreti nebo jejich manažeři; v případě, že je playlist nepřesný, jsou požádáni o poskytování přesnějších playlistů. Posledním krokem je předání přesného playlistu vytvořeného podle nahrávky do oddělení zpracování dat, které jej připraví pro rozúčtování.

Jak se pro autora hudby nebo textu stanoví finanční hodnota přehraní jedné písně na taneční zábavě a jak totéž na koncertě?

Současná pravidla, účinná pro akce zaplacené do konce roku 2017, jsou docela komplikovaná a těžko vysvětlitelná v několika větách. Ale pojďme se o to pokusit:

Rozúčtování odměn vybraných za živé produkce probíhá ve dvou rovinách. Tou první je **přímé rozúčtování**, které se uplatňuje především u pop koncertů s inkasem od 30 000 Kč, dále u koncertů, kde by celkové autorské odměny rozúčtované s pevnou korunovou hodnotou byly nižší než inkaso vybrané za daný koncert, a u některých dalších typů koncertů (např. akce volně přístupné veřejnosti a bez vstupného). Přímé rozúčtování spočívá v tom, že peníze, které OSA inkasoval, se po odečtení režie OSA (15 %) rozdělí mezi všechny autory a nakladatele skladeb užitých na dané akci, a to poměrně podle stopáže děl.

Druhou rovinou je již zmíněné **rozúčtování s pevnou korunovou hodnotou bodu**, do nějž spadá většina koncertů vážné hudby, další koncerty nesplňující podmínky pro přímé rozúčtování (tedy zejm. koncerty populární a jazzové hudby, za které se s pevnou korunovou hodnotou bodu rozúčtují vyšší odměny, než bylo inkaso vybrané OSA, akce s více interprety apod.), všechny taneční zábavy a „jiné“ (nekoncertní) živé produkce. Pro tento typ rozúčtování se na každý rok stanovuje pevná korunová hodnota bodu, která v podstatě vyjadřuje odhad inkasa a odhad výše

rozúčtovaných odměn pro daný kalendářní rok.

Autorská odměna za jedno užití skladby z repertoáru OSA se spočítá vynásobením následujících hodnot:

Korunová hodnota bodu krát inkasní koeficient krát koeficient dle počtu skladeb krát bodová hodnota díla.

Oba zmíněné koeficienty i bodová hodnota díla vycházejí z rozúčtovacího řádu OSA.

Inkasní koeficient je dán výší inkasa za danou akci a typem užití (koncertní, taneční, „jiné“, tj. akce, kde je hudba součástí jiného programu).

Koeficient dle počtu skladeb vyjadřuje počet skladeb uvedených na playlistu a liší se pro koncertní a nekoncertní provedení (např. koeficient 1 se uplatňuje u koncertů max. s 25 skladbami a u nekoncertních živých akcí max. se 40 skladbami; při vyšším počtu užitých děl se koeficient snižuje).

Bodová hodnota díla závisí na zařazení skladby do jedné z kategorií bodovací tabulky (viz dále) a na stopáži.

Valné shromáždění schválilo na svém zasedání v květnu 2017 zásadní změnu v rozúčtování odměn za živé produkce, přičemž podle nových pravidel se bude postupovat při rozúčtování akcí zaplacených po 1. 1. 2018. Vše bude jednodušší, transparentnější a velmi snadné na vysvětlení: odměny za veškeré produkce s živou hudbou se budou rozúčtovávat přímo podle stopáže užitých děl. Podpora tzv. nekomerční hudby, konkrétně skladeb z kategorií 2—6 a 8—10, bude čerpána z kulturního, sociálního a vzdělávacího fondu OSA a její výše se bude počítat vynásobením následujících hodnot: přímo rozúčtovaná autorská odměna za skladbu krát koeficient pro koncertní provedení dle příslušné kategorie, v níž je skladba zařazena.

Co jsou tedy vlastně ty zmiňované kategorie a jak probíhá zařazování děl do kategorií?

Každá skladba registrovaná v databázi OSA je zařazena do jedné z kategorií.

V příloze č. 1 rozúčtovacího řádu OSA je vyjmenováno a detailně popsáno 11 kategorií (resp. od příštího roku 10 kategorií, neboť současné kategorie 10 a 11 budou sloučeny):

Prvních šest kategorií je pro vážnou hudbu, kategorie 7—9 pro populární hudbu a kategorie 10 a 11 (resp. sloučená kategorie 10) pro hudbu na pomezí mezi žánrem vážným a populárním.

Základním kritériem pro zařazení díla do kategorie je (kromě již zmíněného žánru) obsazení, pro které byla skladba komponována, případně zamýšlený účel (užití) skladby apod. Podívejme se například na rozlišení kategorií pro populární hudbu:

Kategorie 7 — tj. „základní“ kategorie pro běžnou populární hudbu a také pro skladby z ostatních žánrů, k nimž nebyla dodána partitura. Do této kategorie se zařazuje:

- populární hudba všech žánrů/stylů s textem nebo bez textu
- hudba užití/užitková (podkresová, hudební knihovny, znělky, upoutávky apod.), hudba relaxační a meditační, instruktivní skladby zpracování chráněných i volných děl z oblasti populární hudby autorská improvizace

Kategorie 8 — sem se zařazují:

- prokomponované skladby populární hudby
- prokomponovaná zpracování chráněných i volných děl z oblasti populární hudby včetně směsí
- jednotlivé části muzikálů, filmová a scénická hudba, věty suit
- prokomponované skladby pro dechový orchestr, rocková a jazzová hudba v rozšířené formě — do 11 hlasů

Kategorie 9

- díla z oblasti populární hudby velkých forem — pro bigbandy či orchestry od 12 hlasů

Zařazení díla do kategorie má významný vliv na výši rozúčtovaných odměn za živé veřejné provozování a za rozhlasové a televizní vysílání: každá

z kategorií totiž stanovuje, v závislosti na délce díla, jednak bodovou hodnotu díla, která vstupuje do rozúčtování odměn za živé veřejné provozování, a jednak koeficient pro rozhlasové a televizní vysílání, který je jedním z parametrů při rozúčtování odměn za tato užití.

Podíváme-li se opět na kategorie pro populární hudbu, zjistíme, že např. tříminutová „běžná“ populární píseň z kategorie 7 má 12 bodů, zatímco v kategorii 8 je to 18 bodů, a v kategorii 9 dokonce 36 bodů.

Od roku 2018, kdy vstoupí v účinnost nová pravidla o přímém rozúčtování odměn za živé produkce, zcela vymizí z kategorií body pro veřejné provozování. Budou nahrazeny koeficientem pro koncertní provedení, který bude jednotný pro každou z kategorií a který bude určovat výši podpory koncertního provedení z kulturního, sociálního a vzdělávacího fondu, jak již bylo zmíněno výše.

Jak může autor ovlivnit zařazení svých děl do kategorií?

Skladby, které OSA registruje na základě ohlášek do databáze OSA a k nimž není k dispozici spolu s ohláškou i partitura nebo nahrávka, jsou automaticky zařazovány do kategorie 7.

Jde-li o dílo z oblasti vážné hudby, případně o populární skladbu velké formy (bigband apod.) nebo dílo nezařaditelné ani do vážné, ani do populární hudby, je nezbytné, aby autor zapůjčil OSA partituru. Komise pro otázky tvorby pak podle partitury posoudí obsazení skladby či další parametry dle popisu jednotlivých kategorií a dílo do příslušné kategorie zařadí. Pouze pro zařazení do kategorie 8 (populární hudba rozšířených forem) postačí k posouzení nahrávka.

Kdy a jak do otázek kolem vyúčtování koncertů a tanečních zábav vstoupí komise pro otázky tvorby OSA?

Kromě již zmíněného zařazování děl do kategorií komise pro otázky tvorby také pravidelně kontroluje aktuální koncertní užití skladeb a posuzuje, zda konkrétní provedení odpovídá kategorii, v níž je skladba zařazena.

Není neobvyklé, že např. skladbu původně složenou pro symfonický orchestr (a tedy zařazenou do kategorie 6) zahraje v úpravě pro menší obsazení např. komorní kvartet; v takovém případě rozúčtovací řád OSA vyžaduje přeřazení takového provedení do jiné kategorie (v tomto konkrétním případě buď do kategorie 4, pokud autor

Od roku 2018, kdy vstoupí v účinnost nová pravidla o přímém rozúčtování odměn za živé produkce, zcela vymizí z kategorií body pro veřejné provozování.

novou verzi svého díla ohlásí, nebo do kategorie 2, není-li tato upravená verze autorem ohlášena).

V OSA probíhá několikaúrovňová kontrola: při zpracování playlistů pro rozúčtování posuzují správnost zařazení skladeb do kategorií referentky oddělení zpracování dat. Jednou za měsíc vstupuje do procesu referát monitoringu, který překontrolovává seznam všech živě provedených skladeb z „vyšších“ kategorií a připravuje jej pro finální kontrolu komisi pro otázky tvorby.

Připraveno ve spolupráci s pracovníky OSA. ☒

Výroční ceny OSA znají své vítěze

Na Výročních cenách OSA, které se konaly 8. června 2017 v kině Lucerna, byli oceněni Ondřej Ládek, Petr Janda, Jiří Bělohlávek, Tomáš Krulich, Milan Špalek, Miloš Bok, Vladimír Kočandrle, Miroslav Srnka, Mirai Navrátil, Šimon Bílý, Jan Ryant Dřízal, Warner/Chappell Music s. r. o. CZ, Ivana Loudová, Petr Novák, Vladimír Mišík a Václav Hrabě. Večerem provázela dvojice herců z divadla Vosto5 — Ondřej Cihlář a Petr Prokop. O hudební doprovod se postaral Martin Kumžák s Pajky Pajk. V průběhu večera se na pódiu vystřídali Ondřej Ruml, Iva Pazderková, Jitka Charvátová, Žofie Dařbujánová, Karel Štědrý s Petrem Macháčkem, Karel Kahovec a David Kraus.

Ochranný svaz autorský (OSA) ocenil již podvanácté nejúspěšnější hudební skladatele, textaře a nakladatele. Výroční ceny OSA jsou jako jediné v České republice udělovány na základě zasílaných statistik od rozhlasových a televizních vysílatelů, provozovatelů hudebních on-line služeb, výrobců a prodejců nosičů nebo pořadatelů koncertů.

Pouze Zlatá cena OSA za přínos české hudbě, kterou si v letošním roce odnesla Ivana Loudová, a Zlatý fond OSA za dlouhodobě nejhranější skladby nebo autory jsou uděleny na základě rozhodnutí dozorčí rady OSA. Do Zlatého fondu byl zapsán Petr Novák in memoriam a skladba Variace na renesanční téma, verše Václava Hraběte, které zhudebnil Vladimír Mišík. Výroční ceny OSA rovněž také jako jediné spojují autory napříč hudebními žánry. Letos byly uděleny celkem v 15 kategoriích.

Dvě ceny si odnesl Miloš Bok, jednu jako Nejúspěšnější skladatel vážné hudby, druhou získal v kategorii Vážná skladba roku. Populární skladbou roku byla stejně jako v loňském roce Pohoda, jejímiž autory jsou Tomáš Krulich (hudba) a Milan Špalek (text). Titulem Nejúspěšnější textař roku se může pyšnit Ondřej Ládek alias Xindl X. Ocenění Nejúspěšnější skladatel populární hudby putovalo k Petru Jandovi. Nejúspěšnějšími autory v zahraničí se stali Vladimír Kočandrle v oblasti populární hudby a Miroslav Srnka v oblasti vážné hudby. Nejúspěšnějším

nakladatelem byl v loňském roce Warner/Chappell Music s. r. o. CZ. Nejúspěšnější koncert roku odehrála skupina Lucie, pořadatelem turné byl Live Nation, s. r. o.

Cenu za propagaci a šíření české hudby dostal Jiří Bělohlávek in memoriam. „Osobně mne velice mrzí, že se pan Jiří Bělohlávek, který se obrovskou měrou zasloužil o propagaci a šíření české tvorby nejen u nás, ale především v zahraničí, našeho ocenění nedožil,“ dodává Roman Strejček, předseda představenstva OSA.

Výroční ceny OSA oceňují také mladou generaci do 30 let v oblasti vážné i populární hudby. Nejúspěšnějšími mladými autory jsou Mirai Navrátil a Šimon Bílý v pop-music a Jan Ryant Dřízal v oblasti vážné hudby. Výherci obdrželi od OSA také šek v hodnotě 50 000 Kč.

Samotný artefakt, který si ocenění autoři odnesli, má od letošního roku novou podobu. Křišťálová nota pochází z dílny firmy Preciosa. O návrh se postarala designérka Lenka Parkanová. Ivana Loudová, držitelka Zlaté ceny OSA, byla obdarována ještě soškou od sochařky Šárky Radové. Letošní ročník se konal pod záštitou Ministerstva kultury České republiky. Hlavním mediálním partnerem večera je hudební televize Óčko, která z předávání cen odvysílala 2. července záznam na Óčko Gold. Mediálními partnery jsou rádio Classic Praha, Express FM, časopis Autor in a projekt MyslimeNaHudbu.cz. Dalšími partnery jsou společnost Preciosa a PMP Exclusive.

Výsledky 12. Výročních cen OSA

Populární skladba roku
POHODA
autoři: Milan Špalek,
Tomáš Krulich

Vážná skladba roku
**APOKALYPSA
V KAMENICKÉ
STRÁNI**
autor: Miloš Bok

**Nejúspěšnější skladatel
populární hudby**
PETR JANDA

Nejúspěšnější textař
ONDŘEJ LÁDEK

**Nejúspěšnější skladatel
vážné hudby**
MILOŠ BOK

Nejúspěšnější nakladatel
**WARNER/CHAPPELL
MUSIC S. R. O. CZ**

**Nejúspěšnější mladí autoři
populární hudby**
**MIRAI NAVRÁTIL,
ŠIMON BÍLÝ**

**Nejúspěšnější mladý autor
vážné hudby**
JAN RYANT DŘÍZAL

**Nejúspěšnější autor populární
hudby v zahraničí**
VLADIMÍR KOČANDRLE

**Nejúspěšnější autor vážné
hudby v zahraničí**
MIROSLAV SRNKA

Zlatá cena OSA
IVANA LOUDOVÁ

Zlatý fond OSA
– **AUTOR: PETR NOVÁK**

– **SKLADBA: VARIACE NA
RENEŠANČNÍ TÉMA**
autoři: Vladimír Mišík,
Václav Hrabě

**Cena za propagaci a šíření
české hudby**
JIRÍ BĚLOHLÁVEK

Koncert roku
TURNÉ SKUPINY LUCIE
pořadatel: Live Nation
Czech Republic, s. r. o.

Zlatá cena OSA IVANA LOUDOVÁ

(8. 3. 1941 — 25. 7. 2017)

Skladatelka a hudební pedagožka. Vystudovala Pražskou konzervatoř, konkrétně skladbu u Miloslava Kabeláče. V české hudební kultuře je jednou z mála uznávaných žen skladatelek, které se úspěšně prosadily v kompozičním i pedagogickém oboru. Mnohé z jejích skladeb byly vydány tiskem jak v zahraničí (Edition Peters, G. Schirmer, Inc., BIM Editions, Editio Bärenreiter, Schott Music International ad.), tak u domácích nakladatelství (ČHF, Panton, Editio Supraphon, Editio Bärenreiter Praha). Její skladby jsou oceňovány u nás i v zahraničí (*Rhapsody in Black*, *Malá vánoční kantáta*, *Sonetto per voci bianche*, *Dramatic concerto*, *Spleen — Hommage a Ch. Baudelaire*, *Chorál pro orchestr*). V roce 1993 byla oceněna Heidelberskou cenou za celoživotní umělecké dílo. V roce 2014 byla oceněna u příležitosti 95. výročí založení OSA. V roce 2015 obdržela od ministra Daniela Hermana Cenu ministerstva kultury za výchovu mladé skladatelské generace a kompoziční mistrovství. Vedla skladatelské kurzy v USA, v Německu a Rakousku. Je autorkou knihy *Moderní notace a její interpretace*. Na toto téma uspořádala řadu přednášek, zúčastnila se mezinárodních symposií v Paříži, Heidelbergu, Kasselu, Drážďanech, Fiuggi, Šamorínu a jinde. Od roku 1992 Ivana Loudová vyučuje skladbu a hudební teorii na Hudební fakultě AMU, v roce 2006 byla jmenována profesorkou skladby.

Zastupována OSA od 1. 7. 1962,
členkou od 1. 1. 1992. V databázi
OSA má registrováno 328 skladeb.

Zlatý fond OSA – autor PETR NOVÁK

(6. 9. 1945 — 19. 8. 1997)

Skladatel, zpěvák, hudebník a spisovatel. Zakladatel skupiny George & Beatovens. Jeho kouzlo spočívalo v jednoduchých, ale krásně pronikavých melodiích šansonových textů, které dokázaly zaujmout i dojmout. Od roku 1966 člen skupiny Flamengo, s níž

vydal hity jako *Já budu chodit po špičkách*, *Povídej* a *Náhrobní kámen*. I další jeho skladby, jako například *Bláznova ukolébavka*, *Co je to láska*, *Klaunova zpověď* či *Hvězdičko blýskavá*, se staly

neodmyslitelnou součástí českého hudebního dědictví, na textech jeho skladeb se podílel i Ivo Plicka, Eduard Krečmar, Pavel Vrba a další. V roce 1967 vyhrál v anketě Zlatý slavík v kategorii Píseň. V první polovině 70. let vystupoval v divadle Semafor, je spoluautorem rockové opery *Kráska a zvíře*.

Zastupován OSA od 1. 1. 1983, členem od 1. 1. 1992. V databázi OSA má registrováno 152 skladeb.

Zlatý fond OSA – skladba VARIACE NA RENEŠANČNÍ TÉMA

Autoři: Vladimír Mišík (hudba) a Václav Hrabě (text)

Jedna z nejpůsobivějších písní, která se stala hitem a hraje se dodnes a napříč generacemi. Verše Václava Hraběte o lásce v Mišíkově podání téměř zlidověly. V roce 1989 zazněla na Letenské pláni při rozpadu komunistické diktatury. Premiéru v podobě, jakou známe dnes, si *Variace na renesanční téma* odbyla na brněnské koleji „na Purkyňkách“, v Praze zazněla poprvé v Lucerně, v rámci Jazzových dnů v květnu 1977. Z písničky se stal okamžitě hit, a tak ji ETC natočili v roce 1979 na album nazvané jednoduše 2.

VLADIMÍR MIŠÍK

(8. 3. 1947)

Skladatel, textař, zpěvák, kytarista, zakládající člen skupin The Matadors, Blue Effect a zakladatel rockové skupiny ETC, člen skupiny Flamengo. Vladimír Mišík je jednou z nejvýraznějších osobností české populární hudby, a to již od 60. let. Svou tvorbou ovlivnil celou řadu umělců nejen z hudebního, ale také výtvarného či literárního prostředí. Se skupinou ETC začal vystupovat v roce 1974 a přes mnohé personální změny a dvouletý zákaz činnosti v 80. letech koncertují dodnes a vydali 10 řadových alb a několik dalších kompilací. Mnohé jeho písně, často na texty známých českých básníků (Václav Hrabě, Josef Kainar, Jiří Dědeček a další), doslova zlidověly a jsou ozdobami „kytarových večírků“ několika generací. S Jaroslavem „Erno“ Šedivým natočil dodnes nesmrtelné album *Kuře v hodinkách* na texty Josefa Kainara. Mezi nejnámější písničky Vladimíra Mišíka patří např. *Slunečný hrob*, *Kuře v hodinkách*, *Stříhali dohola malého chlapečka*, *Variace na renesanční téma*, *Proč ta růže uvadá* nebo *Obelisk*.

Zastupován OSA od 1. 1. 1985, členem od 1. 1. 1992. V databázi má registrováno 132 skladeb.

VÁCLAV HRABĚ

(13. 6. 1940 — 5. 3. 1965)

Básník, prozaik, jeden z nejvýznamnějších představitelů tzv. beat generation v Československu. Jeho tvorba úzce souvisela s jazzovou a bluesovou hudbou, sám hrál na několik hudebních nástrojů. Pro českou hudební scénu ho objevil právě Vladimír Mišík na přelomu 70. a 80. let, kdy tři jeho básně — *Variace na renesanční téma*, *Ty II.* a *Jam Session* — vyšly zhudebněné na druhém albu skupiny ETC. Později Mišík zhudebnil ještě básně *Tma stéká do kaluží* a *Kdybych už měl umřít*. Písníkář Vladimír Veit na Hrabětových básních postavil své album *Variace na renesanční téma*. Některé folkové či rockové skupiny jeho básně zhudebňují dodnes.

Autor je v evidenci OSA. OSA eviduje 55 skladeb.

Populární skladba roku

POHODA

Autoři: Tomáš Krulich (hudba) a Milan Špalek (text)

TOMÁŠ KRULICH

(19. 4. 1966)

Skladatel, kytarista kapely Kabát. Autor hitů kapely *V pekle sudy válej*, *Bum bum tequilla*, *Bára*, *Šaman*, *Poho-*

da a dalších. Autorskou dvojici tvoří především s kolegou z kapely Milanem Špalkem, který skladby opatřuje texty. Jeho skladby vyšly také na desce *Uruguay Cavallery*, která byla jeho projektem mimo domovskou kapelu. Dříve působil také v kapele Motorband s Kamilem Střihavkou. Jako autor získal ocenění v rámci Výročních cen OSA za rok 2012 a 2013 v kategorii Nejúspěšnější skladatel populární

hudby, za rok 2015 v kategorii Populární skladba roku.

Zastupován OSA od 1. 4. 1993. Členem od 1. 1. 1999. V databázi má registrováno 71 skladeb.

MILAN ŠPALEK

(10. 12. 1966)

Textař, příležitostný skladatel, zpěvák, baskytarista v kapele Kabát. Je hlavním textařem kapely Kabát, ke skladbám *Colorado* a *Dávám ti jen jeden den* pak složil i hudbu. Je také autorem textů, které se objevily v repertoáru kapely Olympic (*Tak to mi pěkně začíná*, *7 staletých*, *To já si jen tak*) nebo na desce projektu Uruguay. Jako autor získal

již několik ocenění v rámci Výročních cen OSA: za rok 2008 — Nejhranější populární skladba roku (*Kdo ví jestli*); za rok 2010, 2011, 2012, 2013 — Nejúspěšnější textař, za rok 2015 v kategorii Populární skladba roku.

Zastupován OSA od 1. 4. 1993. Členem od 1. 1. 1999. V databázi má registrováno 174 skladeb.

Vážná skladba roku, Nejúspěšnější skladatel vážné hudby APOKALYPSA V KAMENICKÉ STRÁNI

Autor:

MILOŠ BOK

(16. 1. 1968)

Dirigent, skladatel, klavírista, sbormistr, varhaník a hudební pedagog. Současnými špičkovými interprety i publikem velmi respektovaný a uznávaný. Komponováním hudby se zabývá od dětství, věnuje se zejména pozdvihnutí církevní hudby a mešním kompozicím. Jeho dílo *Missa Solemnis*, patřící mezi nejhranější velká vokálně-instrumentální soudobá díla, má na padesát provedení a bylo hráno v Carnegie Hall v New Yorku či Chrámu sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze. Mezi slavné mešní zpěvy se řadí *Hospodine, ulituj nás, Alleluja, živ buď, věřím v jednu církev* a mnoho dalších. Za zmínku stojí také *Credo*

fis moll, které je autorovým osobním vyznáním a svojí délkou přesahuje běžný rámec mešního obřadu. Kvalitu a konverzní účinek Bokovy hudby ocenil i papež Benedikt XVI. v osobním dopise, Česká biskupská konference jej pro změnu ocenila za jeho chrámová díla a činnost pro katolickou církev. Vrcholem jeho tvorby je rozsáhlá oratorní trilogie pro sóla, dětský sbor, varhany a velký symfonický orchestr — *Skřítkové z Křínického údolí, Zlatá Zdislava* a *Apokalypsa v Kamenické stráni*.

Zastupován OSA od 1. 1. 1992. Členem od 1. 1. 2007. V databázi má registrováno 212 skladeb.

Nejúspěšnější skladatel populární hudby

PETR JANDA

(2. 5. 1942)

Skladatel, textař, zpěvák, kytarista, frontman skupiny Olympic. Vedle skladby *Jasná zpráva* složil hudbu k hitům *Dej mi víc své lásky*, *Osmý den*, *Slzy tvý mámy*, *Snad jsem to zavínil já* a dalším. Kromě tvorby pro domovskou kapelu se jeho skladby objevily v muzikálu *Ať žije rokenrol*, kde vytvořil autorskou dvojici s Karlem Šípem (libreto), nebo v repertoáru předních českých interpretů, jako jsou skupina Lucie, Arakain, Petra Janů, Jiří Korn, Věra Špinarová, Václav Neckář, Iveta Bartošová, Petr Novák a další. Vedle těchto aktivit se věnuje také podnikání v oblasti hudebního průmyslu. V letech 1992–1997 byl předsedou výboru OSA. On sám, stejně jako skupina Olympic byli několikrát oceněni v anketě Zlatý slavík. V roce 1993 byl Akademií české populární hudby uveden do Síně slávy. Jako autor získal ocenění v rámci Výročních cen OSA za rok 2005, 2006 v kategorii Nejčastěji živě hraná populární skladba (*Jasná zpráva*), za rok 2013 v kategorii Nejúspěšnější skladatel populární hudby a *Jasná zpráva* byla zapsána do Zlatého fondu OSA.

Zastupován OSA od 1. 4. 1966, členem od 1. 1. 1992. V databázi OSA má registrováno 612 skladeb.

Nejúspěšnější textař

ONDŘEJ LÁDEK (XINDL X)

(16. 8. 1979)

Písničkář. Je majitelem několika ocenění — zvítězil s písní *Mamut* v soutěži Česko hledá písničku, za píseň *Dysgrafik* získal autorskou Portu, na festivalu Zahrada zvítězil v písničkářské kategorii a v soutěži Inkubátor pořádané serverem iLegalne.cz zvítězil s písní *Styky* v kategorii pop. Jeho píseň *Anděl* byla v roce 2008 nejhranější písní na serveru Bandzone.cz. Získal také nominaci na cenu české hudební akademie Anděl za debutové album *Návod ke čtení manuálu*. Singl *Anděl* z tohoto alba získal o rok později tutéž nominaci v kategoriích Píseň roku a Videoklip roku. Nahrál a nazpíval čtyři písně pro film *Vy nám taky, šéfe!*. Spolupracoval s kapelou The Tap Tap, Mirkou Miškechovou, spolu s Daliborem Cidlinským jr. napsal hudbu na libreto Pavla Kohouta k muzikálu *Cyrano!! Cyrano!!*. Za tento muzikál s podtitulem *Roxanin poslední sen pro Divadlo na Vinohradech* obdržel nominaci na Cenu Alfréda Radoka. V roce 2016 složil pět písní pro televizní pohádku *Pravý rytíř*. V roce 2009 se jeho píseň *Anděl* stala nejčastěji přehrávanou skladbou na YouTube a Ondřej Ládek získal ocenění v rámci Výročních cen OSA, o rok později se skladba *Láska v housce* stala Populární skladbou roku.

Zastupován OSA od 12. 9. 2008, členem od 1. 1. 2015. V databázi OSA má registrováno 140 skladeb.

Nejúspěšnější autor v zahraničí – populární hudba

VLADIMÍR KOČANDRLE

(28. 1. 1961)

Vladimír Kočandrle vstoupil jako textař i skladatel do československé pop-music se skupinou OK Band. Spolu

s Karlem Svobodou se podílel např. na comebacku Ivety Bartošové v polovině 90. let. Při této příležitosti vznikla také písnička *Tři oříšky*. Na konci 90. let s Michalem Davidem a Františkem Janečkem spoluprodukoval Duety Lucie Bílé s Karlem Gottem a k několika z nich napsal text. Vladimír Kočandrle spolupracuje jako autor a producent se zpěvačkou Ilonou Csákovou — alba *Modrý sen*, *Blízká i vzdálená* a *Tyrkys*. Spolu s Lou Fanánkem Hagenem psali české texty k legendárnímu dětskému projektu *Šmoulové*. Spolupracoval také s dalšími významnými interprety — např. s Bárou Basikovou, Danielem Hůlkou nebo se skupinou Turbo. Zároveň zastával v průběhu uplynulých 25 let vedoucí funkce v hudebních společnostech Monitor Records, EMI, Parlophone a nejaktuálněji ve Warner Music. V roce 2015 získal na Výročních cenách OSA titul Nejúspěšnější autor v zahraničí.

Zastupován OSA od 1. 1. 1982, členem od 1. 1. 2001. V databázi má registrováno 516 skladeb.

Nejúspěšnější autor v zahraničí – vážná hudba

MIROSLAV SRNKA

(23. 3. 1975)

Skladatel a muzikolog. Mirek Srnka je v současnosti jedním z nejviditelnějších českých skladatelů mladší generace. Vystudoval hudební vědu na FF UK a kompozici na HAMU, studoval též v Berlíně a Paříži. Stylově se orientuje především na zvukový a myšlenkový svět poválečných avantgard, zejména tzv. spektrální hudbu. Jeho skladby jsou prováděny více v zahraničí než u nás, spolupracoval se špičkovými interprety (Arditti Quartet, Ensemble InterContemporain, Ensemble Itinéraire, Sylvio Gualda a další), Deutsche Staatsoper Berlin Unter den Linden u něho objednala a prováděla komorní operu *Wall*. Získal několik ocenění včetně Ceny Nadace Leoše Janáčka či roku 2009 významné Ceny podpory Ernsta von Siemense. Opera zvaná *Jižní pól* byla nominována v rámci prestižních světových cen International Opera Awards v kategorii pro nejlepší světovou premiéru.

Zastupován OSA od 23. 5. 2002. V databázi OSA má registrováno 77 skladeb.

Nejúspěšnější mladý autor vážné hudby

JAN RYANT DŘÍZAL

(21. 8. 1986)

Patří mezi nejvýraznější osobnosti nastupující skladatelské generace. V roce 2014 se stal absolutním vítězem skladatelské soutěže České filharmonie za kompozici *Kuře melancholik*, kterou ve své 120. sezoně provedla Česká filharmonie pod taktovkou Jiřího Bělohlávka. Je držitelem několika dalších ocenění z mezinárodních skladatelských soutěží a přehlídek (Soozvuk 2010, Generace 2013, 2014 ad.). Spolupracuje s nejvýraznějšími hudebníky své generace, jako jsou

Marek Šedivý, Tomáš Jamník, Jakub Fišer, Milan Al-Ashhab či Adam Plachetka. Jeho skladby zazněly v podání předních českých těles, jako je Česká filharmonie, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Plzeňská filharmonie, Orchester BERG, Kühnův smíšený sbor, a na festivalech, jako je například Pražské jaro. Jeho kompozice pravidelně natáčí a vydává Český rozhlas. Zúčastnil se mezinárodního symposia pro současnou hudbu na Lisztově akademii v Budapešti a stal

se rezidenčním skladatelem Orchestru BERG na Hudebním institutu Krzysztofa Pendereckého v Polsku. Byl přijat na půlroční studijní stáž na Royal College of Music v Londýně a Estonian Academy of Music and Theatre.

Zastupován OSA od 11. 6. 2010.
V databázi OSA má registrováno 101 skladeb.

Nejúspěšnější mladí autoři populární hudby

MIRAI NAVRÁTIL

(11. 8. 1992)

Frontman tříčlenné kapely Mirai, zpěvák a spoluautor písní.

Zastupován OSA od 26. 11. 2014.
V databázi OSA má registrováno 23 skladeb.

ŠIMON BÍLÝ

(29. 7. 1990)

Člen tříčlenné kapely Mirai, bubeník a spoluautor písní.

Zastupován OSA od 22. 1. 2015.
V databázi OSA má registrováno 14 skladeb.

MIRAI

Kapela Mirai, složená ze tří členů, vznikla v roce 2014 na základech členů skupiny Dolls In The Factory (Šimon Bílý a Mirai Navrátil), k této dvojici se záhy přidal basista Michal Stulík. Mirai je japonské slovo, které znamená budoucnost. Do povědomí

se kapela zapsala singlem *Dítě robotí*, následovalo emotivní *Divadlo* a průlomový hit *Cesta z města* (přes dva miliony zhlédnutí). Začátkem roku 2017 představili svoji doposud neenergičtější skladbu, která má ambici stát se dalším chytlavým hitem muzikantů ze severní Moravy. Pozitivní píseň *Když nemůžeš, tak přidej* doplňuje originální videoklip. Na podzim 2017 je naplánováno vydání debutového alba a následné turné. Mirai sílu živě

prezentace dokázali již na množství hudebních akcí. Za pozornost rozhodně stojí i jejich bubenická show, která nechybí na žádném z jejich koncertů. Jako hosty si je na své halové turné přizvala také kapela Kryštof.

Nejúspěšnější nakladatel WARNER/ CHAPPELL MUSIC S. R. O. CZ

JIŘINA PETROVÁ (jednatelka)

Nakladatelství Warner/Chappell Music s. r. o. CZ bylo založeno v roce 1995 a patří do nadnárodní skupiny Warner/Chappell Music, resp. Warner Music Group. WCM za více než 200 let své existence zastupuje celou řadu legendárních skladatelů a bohatý katalog současných hitů i nadčasových evergreenů. S pobočkami ve více než 40 zemích světa poskytuje WCM své služby skladatelům, filmovým producentům a ostatním nositelům práv. WCM v současné době zastupuje hudební díla např. Barryho Gibba, Beyoncé, Erica Claptona, Green Day, Jay Z, Katy Perry, Led Zeppelin, Madonny, Miramax Films, Muse, Radiohead, Rihanny, Red Hot Chili Peppers, Timalanda a mnoha dalších. Z českých autorů např. díla Jaromíra Vejvody, Josefa Stelibského, Bohuslava Martinů a jiných.

**Zastupován OSA od 1. 1. 1997,
členem od 1. 1. 2002.**

Cena za propagaci a šíření české hudby JIŘÍ BĚLOHLÁVEK

(24. 2. 1946 — 31. 5. 2017)

Dirigent a pedagog, držitel medaile Za zásluhy, komandér Řádu britského impéria, jež obdržel za službu hudbě. Již v mládí se stal vítězem soutěže mladých dirigentů, byl finalistou Mezinárodní dirigentské soutěže Herberta von Karajana. Byl dirigentem Státní filharmonie Brno, šéfdirigentem Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Po sametové revoluci vyvrcholila jeho dlouholetá spolupráce s Českou filharmonií, u níž působil střídavě jako šéfdirigent dodnes. Několik let působil v newyorské Metropolitní opeře. Za nahrávku 3. a 4. symfonie Bohuslava Martinů s Českou filharmonií byl nominován na cenu Grammy za rok 2005. Působil také jako šéfdirigent londýnského BBC Symphony Orchestra. Akademie múzických umění v Praze mu udělila čestný doktorát. ☒

Rozhovory s mladými autory

- 1) Co vás ke skládání hudby přivedlo?
- 2) Skládáte i pro někoho jiného?
- 3) V rámci Výročních cen OSA jste byl oceněn jako nejúspěšnější mladý autor. Je to vaše první ocenění, nebo se můžete pochlubit i dalšími?
- 4) Co plánujete udělat s peněžní odměnou, která vám byla prostřednictvím ocenění poskytnuta?
- 5) Co pro vás znamená OSA a proč jste se nechal registrovat?
- 6) Kde se vidíte za 10 let?

JAN RYANT DRÍZAL

1) Myslím, že to byla neukojitelná touha vyjadřovat se „tajemnými“ harmoniemi — něco na způsob praktikování hudební magie. A samozřejmě také to byl starý gramofon mého dědečka, na kterém jsem donekonečna ohrával Smetanovu *Mou vlast*, Spejbla a Hurvínka, ale třeba i alba od Abby. V posvátné úctě jsem choval např. začátek symfonické básně *Tábor*, kde pod citacemi husitského chorálu harmonie neustále chromaticky klesá dolů. Myslím, že tento klesající sekvenční charakter je rysem, který v mé

hudbě hraje důležitou roli dodnes. Pro devítiletého chlapce to byla výzva ke snění a prožívání imaginárního dobrodružství.

2) Když jsem vyčerpaný z práce na tzv. vážných skladbách, rád se odrajuji nad jednoduchými účelovými skladbičkami pro děti, film nebo divadlo. Je to pro mě forma odpočinku a současně udržování mozku v „kompozičním myšlení“. Takové drobnosti vyžadují spíše spontánní nápady a humor nežli dlouhodobé promyšlení struktury, což je pochopitelně mnohem náročnější práce. Tak si doma do šuplíku píši skici pro čtyřruční klavír na

motivy dětského komiksu Lucie Lomové *Anča a Pepík* nebo noirové písně pro dosud se rodící pražský moritát, který snad někdy zrealizují, případně aranžují skladby umělcům, kteří se nenaučili noty. Ale pravda je, že ať tvořím cokoli a pro kohokoliv, vždy píši především „pro sebe“.

3) Věděl jsem to, nadešel čas na leštění metálů. Pravda je, že jsem v minulosti za svou práci získal několik tuzemských i zahraničních ocenění, která vždy potěšila a především motivovala k další práci, když už ubývalo naděje. Béla Bartók se vyjadřoval o hudebních soutěžích skepticky — soutěže jsou údajně pro koně, a ne pro umělce. Něco na tom bude, nicméně zde zůstává fakt, že vítězství v soutěži adepta posouvá na vyšší příčku společenského a uměleckého žebříčku, strhne na chvíli reflektory i na takový ohrožený druh, jako je dnes skladatel vážné hudby, který záhy nabude větší důvěryhodnosti. Pro mne bylo největší zkušeností získání první ceny ve skladatelské soutěži České filharmonie za orchestrální partituru *Kuře melancholik*. Spolupráce s Jiřím Bělohávkem a filharmonii se mi stala vzorem profesionality, ke které se snažím dorovnat dodnes. Finanční odměna mi umožnila studium na prestižní RCM v Londýně

a dobré ohlasy spustily řetěz nabídek od hudebních institucí, za které jsem hluboce vděčný. Přál bych si, abych do budoucna nebyl jediný, kdo dostal takovou příležitost.

4) Nad tím jsem nepřemýšlel. Myslím, že část padne na snubní prsten a svatební výdaje, část vložím do své rozrůstající se knihovny a za zbytek si koupím skotskou single malt whisky. Rád bych z části peněz též podpořil některé bohubilé aktivity ve svém okolí.

5) OSA bych přirovnal k Evropské unii — je to dobrá myšlenka, ba je to v mých očích nezbytnost, avšak jako každá komplexní organizace má i OSA samozřejmě své chyby. Za sebe bych si přál, aby se zachovával respekt k dílům uměleckým, která vznikají často velmi pracně a po dlouhou dobu, vyžadují vysoké technické dovednosti a intelektuální vypětí. Taková díla nelze poměřovat jen stopáží a počtem hlasů. Myslím, že všem, pro které slovo „umění“ není jen prázdným pojmem, je zjevné proč. Na druhou stranu na OSA oceňuji podporu soudobé hudby a zejména mladých autorů, kteří dnes z nepochopitelných důvodů běžně vykonávají své řemeslo bez nároku na adekvátní honorář.

6) Snad nebudu znít neskromně, když přiznám, že cítím určitou zodpovědnost za soudobou českou vážnou hudbu, přesněji řečeno za nejmladší generaci. Vnímám, že generace mých vrstevníků je silná, osobitá a především otevřená v nejširším slova smyslu. Je to skupina nadšených umělců, která, jak věřím, připraví podmínky pro navrácení jisté společenské prestiže soudobé hudby u nás a očistí ji od traumat, sporů a stereotypů minulosti. Tento proces již započal a já se cítím být jeho aktivní součástí. Tam, kde někteří vidí konec hudby, vidím naopak její začátek. A v osobním životě? Rád bych žil s rodinou na nějakém klidném místě v přírodě, pěstoval bych třeba včely nebo žampiony a na návštěvy si zval dobrou společnost.

Občas si odskočil do Stockholmu nebo Berlína na nějakou hudební spolupráci a především měl dobré podmínky pro práci, čas na rodinu a žáky. A ještě detail, poblíž by měla být nějaká vodní plocha, která by to celé zrcadlila.

MIRAI NAVRÁTIL

1) Hrál jsem od 5 let na piano a od 13 na kytaru, postupem času má člověk prostě chuť něco ze sebe vydat. Byl to takový spontánní automatický proces. Dneska už nad tím musím přemýšlet víc.

2) Většinu věcí skládám pro kapelu Mirai. Už jsem dělal různé věci, od scénické hudby po tu elektroničtější. Když cítím, že co napíšu, nezapadá do naší tvorby, tak to dám do šuplíku a pak jsem otevřený to pustit dál. Je pravda, že mě teď oslovují různí interpreti, což mi dělá radost, ale nejsem stroj na písně a texty!

3) Měli jsme nejhranější skladbu v éteru podle IFPI, kdysi jsme vyhráli nějaké kapelní soutěže a taky mám doma pár pohárů ze své jepičí tenisové kariéry. :) Takhle oficiální ocenění jsem ještě nedostal. Děkuji.

4) Pozvu mamku na večeři, možná i tátu.

5) OSA je pro mě kolektivním správcem, díky kterému si snad časem koupím vysněného astona! Zatím je v nedohlednu, ale věřím, že se blýská na světlé zítřky. :)

6) Doufám, že mě hudba bude bavit pořád minimálně stejně jako teď!

ŠIMON BILÝ

1) Mě asi rodiče. Maminka je výborná textařka a tatínek hraje na basu. Hudbu jsme začali tvořit jako rodinná kapela.

2) Jenom pro sebe do šuplíku. Občas skládám ručníky.

3) Zatím mám doma na skříní jenom toto.

4) Už jsem to utratil. Koupil jsem si krásné činely. Do hudby se musí investovat.

5) Doposud jsem nad tím nepřemýšlel. Asi zdroj příjmů. Registroval jsem se, protože jsem potřeboval ty činely.

6) Na oslavě mých 37. narozenin. ☒

Festivaly očima hudebníků

- 1) Máte radši klubové, nebo festivalové koncerty?
- 2) Vnímáte rozdíly v reakcích lidí?
- 3) Jak vybíráte repertoár na svůj vlastní koncert a festival?
- 4) Vadí vám něco na českých festivalech? Pokud ano, co byste zlepšili?

Boris Carloff

(zpěvák, producent)

- 1) Vždycky záleží na atmosféře a je asi jedno, jestli je koncert v klubu, nebo na festivalu.
- 2) U festivalu přijde spousta lidí jen na čumendu a vždycky záleží na interpretovi, jestli je umí strhnout.
- 3) Repertoár na festivalech je většinou omezen časem, takže se snažíme nahustit co nejlepší věci do těch přibližně 50 min., co jsou k dispozici.
- 4) Na českých festivalech zatím bývá kromě těch pár velkých taková zvláštní dramaturgie. Viděl jsem někde plakát na jeden nejmenovaný festival starý 7 let a ty kapely byly naprosto stejné i na letošní rok. To se mi zdá takové legrační.

Tomáš Vohradský

(kytarista, UDG)

- 1) Nedá se to moc srovnávat, to řekne každý muzikant. Nejradši mám venkovní „vlastní koncerty“, letní parkety. Připadáš si jak na festáku, ale přitom lidí přišli vyložené na tebe, a ne jak na klasickém festivalu, kde třeba polovina lidí stojí a poslouchá, protože právě v tenhle čas nehraje nikde nic lepšího, hehe.
- 2) Jak kdy, jak kde. Když máš na festáku vážně velkou masu lidí, dokážou udělat neuvěřitelnou atmosféru. V klubu se ti nestane, abys slyšel třeba pětitisícový dav. Kolikrát ale právě i ta tři kila v klubu dokážou být intenzivnější. Navíc je to kontaktnější, lidí stojí 2 metry před tebou, zatímco na festu kolikrát třeba i 5 metrů, nedej bože když je někde i molo, to pak už na ty lidi ani nevidíš. :-)
- 3) Na festáku se snažíme zahrát průřez tím nejoblíbenějším, v klubu si dovolíme víc, hrajeme dvojnásobek písniček a dáváme šance i songům, které se třeba nedostaly do úplné známosti...
- 4) Přemýšlím, a protože mě okamžitě nic zásadního nenapadá, nevádí mi tedy asi nic. Úroveň festáků se každoročně zvedá. Od technického zázemí po poslední stánek s klobásami. Myslím, že to jde správným směrem... :-)

Daniel Kurz

(zpěvák, Kurtizány z 25. Avenue)

- 1) Je mi to jedno. Obojí má něco do sebe. V klubu je to kontaktnější, na festáku je zase čerstvý vzduch, kterého se v klubu leckdy moc nedostává, a jdou na mě mráčky už v půlce koncertu.
- 2) No, v klubu jdou lidi většinou přímo na tebe, takže je to bouřlivější. Na festáku je směs jak tvých fanoušků, tak lidí, kteří se přišli jen mrknout na ty tajrdlíky, o kterých v životě neslyšeli. Nicméně zase takový rozdíl to není, to tvrdé jádro u pódia stojí vždycky.
- 3) Repertoár se v zásadě moc neliší. Na festivalu má kapela obvykle méně času, tak to tomu musí přizpůsobit. Třeba s Kurtizánami míváme jeden dlouhý a jeden krátký setlist už dopředu připravený.
- 4) To hrozně záleží na jednotlivém místě. Obecně je to v pohodě, ale já osobně jsem v tomhle směru dost skromný a většinou neočekávám vůbec nic a pak jsem jen mile překvapen. Je fajn, když dostanete najíst, napít a třeba i nějaký ten kumbál, kde se můžete převlíknout. Teď když nad tím přemýšlím, skoro vždycky se převlíkáme v autě. Takže nějaká ta budka, jak to bývá na větších festech, by neškodila nikde.

Eduard Rovenský

(zpěvák, Poetika)

- 1) Asi bych nechtěl úplně tvrdit, že je něco lepší a něco horší. Vždy záleží na konkrétní akci, lidech, kteří na ni dojdou, technickém zázemí a spoustě dalších faktorů. Samozřejmě když se sejdou všechny v tom nejlepším, tak otevřená scéna asi zvítězí, ale i klub má svoji atmosféru.
- 2) V klubech lidé povětšinou chodí na konkrétní jméno z plakátu, přijde mi, že to publikum mnohdy očekává i od té určité skupiny daleko více, protože tím často začíná a končí živá produkce večera. U festivalů je posluchačská základna rozmanitější a lidé vědí, že po jednom jménu přijdou další, a pokud člověk není headliner, tak může mnohdy jen příjemně překvapit. Věřím, že to je toto léto i naše role.

- 3) U nás se to moc neliší. Poetice vyjde v září debutové CD a už teď hrajeme většinu tracklistu CD jako základ naší show. I když posluchači zatím znají pouze 3 věci, reagují skvěle i na ten zbytek, ptají se, kdy a kde budou moci album koupit, a máme z toho zatím skvělé pocity.
- 4) Těžko říct, myslím, že zatím se aspoň u nás organizátoři vždy snažili maximálně vyhovět, a můžu spíš mluvit o velkých kladech jednotlivých akcí. Z mého pohledu jsou festivaly hlavně o lidech před pódiem, tak by možná bylo lepší zeptat se přímo jich.

Tom Anděl

(zpěvák, The Fellas)

- 1) Mám radši klubové koncerty. Miluju ten těsnější kontakt s každým na pódiu i pod ním a všechny ty lidi tak nějak víc vnímám. To ale neznamená, že festivaly nemám rád. Obojí má něco do sebe.
- 2) Určitě! Někdy možná až moc. Jsem frontman a mám ve zvyku se lidem koukat při koncertě do očí. Někdy se zaměřím na jednoho člověka, který se mi líbí, a toho sleduju celý koncert. Reakce lidí jsou pro mě důležité.
- 3) Většinou se snažíme na playlistu sladit ty starší písničky, které máme rádi, s těmi novými. Je to občas docela alchymie a to, jak písničky seřadíte, může hodně ovlivnit celý koncert. Snažíme se je i navazovat na sebe, aby koncert šlapal.
- 4) Nedá se říct, že mi něco vadí. Mám hrozně rád atmosféru českých festivalů a myslím, že jejich úroveň roste. Přál bych si na více festivalech současná jména světové scény. V tomhle jsou Colours of Ostrava a nově i Metronome Festival daleko před ostatními.

Štěpán Karbulka

(zpěvák, Divokej Bíl)

- 1) Mám nejraději vlastní koncerty venku, v klubech teď moc nehraje.

- 2) Reakce jsou vlastně stejné, někdy silnější, někdy slabší.
- 3) Na vlastním koncertě máš víc času, takže si můžeš dovolit zapojit i pomalejší věci a nějakým způsobem koncert vygradovat. Festivalový set by měl upalovat od začátku do konce jako smršť.
- 4) Vždycky je co zlepšovat, ale celkově myslím, že úroveň českých festivalů je dobrá. Možná by jich mohlo být méně, na tu naši malou zem je jich až moc.

Jan Steinsdörfer

(klávesista, Ewa Farna)

- 1) Pokud stojím na pódiu, mám rád koncert, kdy hlediště praská ve švech. Jinak jazz a soul se mi líp hrají v klubu a pop si víc užiju na velké stagi.
- 2) Na festivale vnímám lidi jako jeden emoční celek, který vás buď má rád, nebo ne. U klubového koncertu člověk může pozorovat jednotlivce, čímž většinou dochází k užšímu osobnímu kontaktu.
- 3) Když sestavuju playlist u Ewy Farné, vždy kladu důraz na to, abychom zahráli dostatek hitů a fanoušek byl spokojen a zároveň do programu zařadili něco neotřelého, co může Ewu ukázat v jiné poloze. Snažím se zkrátka českému mainstreamovému posluchači ukázat něco, co by v běžném rádiu neměl šanci zaslechnout — třeba takový D7(#9,b13).
- 4) V backstagi bývá málo šampaňského.

Žofie Dařbujánová

(zpěvačka, Mydy Rabycad)

- 1) Obojí má něco do sebe, ale kdybych si měla vybrat, jsem spíš festivalový člověk. Ta megalomanie, síla lidí a radost, to já mám ráda.
- 2) Ano.
- 3) Nejradši vůbec nevybíráme a hrajeme úplně všechno. Když je třeba, tak bolestivě škrtáme, většinou odzadu, a necháváme co nejvíc nových věcí.

- 4) Přála bych si, aby u nás mladé kapely dostávaly víc důstojného prostoru. Česká scéna, ač není velká, má stále co nabízet. Větší festivaly si často neuvědomují, jakou mají moc a že není třeba bookovat tři roky po sobě stále ty samé headlinery. Jejich návštěvníci jim věří a přijdou, ať bude hrát kdokoliv. Je to jedna z mála šancí, jak u nás naučit lidi objevovat novou muziku, a třeba by to i některé kapely donutilo nestagnovat.

Karel Heřman

(klávesista, Michal Hruža a kapela Hruzy)

- 1) Užívám si klubovku i festák, člověk má spíš oblíbené kapely, na které chodí, nezávisle na tom, kde hrají.
- 2) Rozdíl v reakcích nevnímám, festivaly jsou uniformnější, přece jen je to masa lidí.
- 3) Playlisty se nějak nemění, záleží pouze na délce hraní, takže u těch festivalových hraní jsou kratší.
- 4) Na českých festivalech se toho hodně změnilo, hlavně co se týká výběru jídla, podpůrných akcí, zón atd.

Radek Škarohlíd

(zpěvák, Hentai Corporation)

- 1) Každý má něco, v klubu lidi přijdou rovnou na tvou energii, takže je to často solidní bouře, no a na festáku se můžeš zase infiltrovat do nových myslí a vyprudit nové obecenstvo!
- 2) Lidi na festivalu často bývají vzhledem k množství hudby absorbované za celý den už otupělejší, takže člověk musí počítat s potenciálně nižší intenzitou odezvy.
- 3) Většinou jenom upravujeme délku setu, jinak v pojetí playlistu rozdíly moc nejsou.
- 4) Že taky nemáme svoji toitoiku jako Olda Říha, a tak si moje hovna nemají kde hrát. ☒

Začínáme s domácím nahráváním

Díl 4. — Zpěv a akustické nástroje

Vítám vás u dalšího dílu školičky domácího nahrávání, a pokud jste sledovali tento seriál až sem, tak se jistě těšíte na závěrečný díl, kde zpěvák položí své sójové latté, polkne poslední homeovox a poctí nás, dělníky rock'n'rollu, svou přítomností ve studiu.

PŘIPRAVIL: PAVEL MARCEL

Nahrávání zpěvů a akustických nástrojů můžeme principiálně shrnout takto: Co slyším já, to slyší ve stejném místě vhodně zvolený mikrofon. S důrazem na slova „vhodně zvolený“ a „stejném místě“.

Protože při náběru nás zajímají primárně tyto parametry:

1. Místo nahrávání

I ve studiu je důležité vědět, kam co dát, každý kout hraje jinak, každý se hodí na něco jiného. Měli bychom znát důvěrně nahrávací místnost a vědět, kde jak zvoní a kde je naopak hluchá. Obecně není dobré nahrávat blízko překážek typu zeď nebo case od komba. Odražený zvuk, se znatelným rozdílem ve fázi, se nahraje do téhož mikrofonu a to nechceme. Naopak vzdálenější ambience buď vítáme, nebo ničíme paravánem (měkkým), podle záměru.

Existují šikovná stínítka za mikrofon a kolem něj pro izolaci dozvuku. Obzvláště ošklivý zvuk bývá kolem oken a často hraje i stojan na noty nebo stůl. Obojí se dá vyřešit vhodným úhlem nebo povrchem.

2. Použitý mikrofon

Všichni jsme slyšeli spoustu dogmat o tom, jaký mikrofon jaké značky musíme bezpodmínečně mít, ale na značce nezáleží zdaleka tolik jako na typu.

Důležité je mít pár (nebo víc párů) tužkových kondenzátorů dle možností naší peněženky, např. Rode, AKG, Neumann,

Beyerdynamic, Cad, Shure. Těmito páry snímáme stereo zdroj, zejména overhead u bubnů, sbor pěvců či malé soubory, piano, větší perkuse typu marimba, ambience místnosti a další.

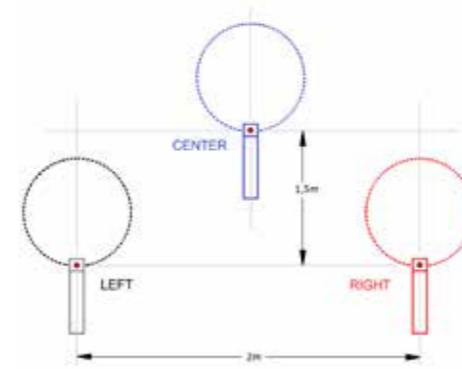
Dále budeme potřebovat velkomembránový kondenzátorový mikrofon, primárně na zpěvy, ale i na ostatní akustické zdroje, ideálně v páru pro použití místo tužek. Jeho výhodou, ale současně i omezením je malá směrovost, vysoká citlivost a detail.

Dynamickými mikrofony točíme vše, co je hlasité a co chceme točit blízka a směrově. Typicky bubny, hlasité perkuse, aparáty, dechy a zpěvy. Jejich výhodou je odolnost vůči akustickému tlaku a vysoká směrovost. Samozřejmě za cenu menšího frekvenčního rozsahu i dynamického detailu, což neznamená vždy nevýhodu (např. akordeon nebo klarinet bez klapání mechanik).

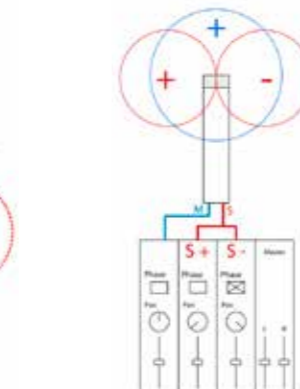
Ribbon mikrofony jdou opět do módy a na dechy, bubny a kytary nám určitě poslouží skvěle, ale jde spíše o fine-su než nutnost.

3. Vzdálenost a namíření na zdroj

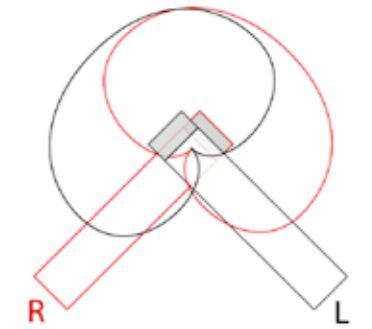
Máme-li správně vybraný mikrofon, jeho umístění je poslední klíčovou věcí, než zmáčkneme REC. Jsou jisté zvyklosti, jejichž rozbořem by se dal dopsat zbytek tohoto časopisu, ale v zásadě platí: blíž = ostrost, syrovost, dál = tupost (zvuku, ne interpreta :-), ambience. Vzdálenější snímání je tupější z toho důvodu, že při pronikání zvuku

Decca Tree

M/S Stereo

XY Stereo

vrstvou vzduchu se první ztrácí vysoké kmitočty. Větší vzdálenost = víc materiálu, který je třeba překonat, a současně větší poměr zvuku odraženého od okolních stěn.

Do 50 cm od zdroje můžeme mluvit o kontaktním snímání, které je ve studiích nejčastější. Míříme tam, kde nám konkrétní nástroj nejlépe hraje ze vzdálenosti, která rozumně odpovídá šířce vyzařování zvuku z nástroje. Sólový zpěv např. snímáme velmi blízka (desítky cm) kvůli konkrétnosti, ve sboru však s přibývajícím počtem zpěváků vzdálenost roste klidně až do několika metrů, tak aby tam byli všichni, a ne jen ten nejbližší.

Ambientní snímání (v řádu více metrů) — vzdálenější umístění mikrofonů se obvykle používá ve větších nahrávacích místnostech, kde to má nějakou cenu, při nahrávání větších celků, a to většinou v kombinaci s kontaktními mikrofony pro pozdější mix. V home studiu si vystačíme s kontaktním snímáním a pěkným hallem, pokud tedy puristicky netrváme na přírodní akustice záchodu, v lepším případě peřináku.

4. Základní metody stereo snímání

Pokud točíme stereo zdroj, je u většiny technik důležité použít LR mikrofony (kondenzátorové) stejného výrobce i typu (jinak bude výsledek stejný, jako když máte vodu v jednom uchu). Dále musíme zvolit vhodnou metodu s ohledem na fázi a detail.

Základní metody jsou tyto:

XY — kardioidní mikrofony jsou

zkříženy v úhlu 90–135° a umístěny proti středu zdroje. Je to bezpečná metoda, výhodou je realistické stereo, žádné problémy s fází, mono kompatibilita a dobrý střed. Nevýhodou může být stereo užší než u ostatních technik.

AB — mikrofony jsou postaveny v páru různě daleko od sebe proti zdroji a nasměrovány v zásadě přímo nebo lehce do stran, podle toho, o jak rozměrný zdroj jde. Můžeme použít jak směrovou, tak omni charakteristiku (pro větší ambience). Výhodou této techniky je široký stereo obraz i zachycení zvuku místnosti. Hlavní nevýhodou jsou možné problémy s fází a hluchý střed u rozměrnějších těles.

M/S (mid/side) — potřebujeme dva různé mikrofony (nemusí být stejné značky ani typu), jeden s kardioidní charakteristikou, druhý s charakteristikou osmičkovou (bipolar). Umístíme je těsně nad sebe tak, že směrový nám míří do středu a bipolární kolmo do stran. Bipolární mono signál následně rozdělíme na dva signály, tyto dáme ostře doleva, ostře doprava a u pravého otočíme fázi. Tyto nové stopy sgrupujeme a dále používáme jako stereo pár. Střední směrový dáme přesně na střed a kanály vyrovnáme. Pokud jsou všechny 3 stopy stejně, dostaneme stereo signál, jak byl nahrán. Chceme-li ho širší nebo užší, přidáváme nebo ubíráme side signál. Existují i m/s pluginy, které nám ušetří duplikaci side signálu a bývají součástí každého DAW. Výhodou je naprostá kontrola nad již

nahráním stereo signálem, silný střed a mono kompatibilita.

Decca Tree — metoda nazvaná podle anglického vydavatelství, kde byla poprvé použita. Použijeme ideálně 3 stejné mikrofony (původně Neumann M-50 s kulovou charakteristikou, dnes kdecos s různou charakteristikou) a umístíme je před střed zdroje, typicky orchestru, nad hlavu dirigenta do rovnoramenného trojúhelníku tak, že LR pár je 2 m od sebe a center je 1,5 m vpředu. Obvykle se doplňuje LR párem na krajích orchestru kvůli slyšitelnosti smyčců a kontakty v sekcích (tyto mikrofony mohou být jiné než LR v trojúhelníku a center bývá také různý). Panoramujeme ostře LCR. Výhodou je manipulovatelný střed, širka záběru a obecně věrný zvuk. Vzhledem k již vyzkoušenému poměru stran (nutno zachovávat) nemá problémy s fází. Skvělá metoda na cokoli většího, nejen orchestr, zafunguje i na pěvecké sbory, bubny apod. Nefunguje dobře v malých studiích, zdůrazňuje tam často dutou akustiku, ale dá se přepínáním charakteristiky a zmenšováním odladit např. na bubny nebo na dechovou sekci.

Samozřejmě existuje spousta dalších metod, v zásadě kombinujících tyto tři, např. Decca s M/S párem místo středu nebo kombinace XY a AB (ORTF system).

U všech těchto metod stále a daleko více než u mono náběru platí zásada č. 1 — místo, kde nahráváme! Špatné rozestavení bude slyšet a nepůjde úplně změnit mixem. Tak hodně úspěchů! ☒

Rád pracuji s lidmi, se kterými si nemusíme nic vysvětlovat

S Janem Kučerou jsme se poprvé setkali na konci dubna, kdy byl jedním z hlavních protagonistů kabaretní show Dagmar Peckové s názvem Wanted. Do začátku představení v pražské Lucerně zbývaly už jen minuty, takže tehdy došlo opravdu jen na pozdrav, seznámení a rychlé „na shledanou“. O chvíli později už jsem Jana Kučera viděl na jevišti a s údivem pozoroval, jak moc si užívá úlohy dirigenta, klavíristy, jednoho z průvodců večerem, a dokonce i zpěváka. Když uvážím,

Foto: archiv Jan Kučera

že týž člověk je i autorem či spoluautorem podstatného množství aranžmá pro orchestr, která v programu zazněla, začínám mít dojem, že slovo „všestrannost“ je pro charakteristiku aktivit Jana Kučery poněkud skromné a nedostatečné. A to jsme ještě nezmínili, že je také skladatelem a šéfdirigentem významného českého symfonického orchestru... Nejlepší tedy asi bude, když nám o svých hudebních zálibách a zaměstnáních poví v následujícím rozhovoru sám...

Ve vašem životopise si lze hned na začátku přečíst, že jste na Pražské konzervatoři vystudoval jak skladatelský, tak dirigentský obor. Oba jste pak zajímavě skloubil na

Foto: archiv Jan Kučera

Festival Smetanova Litomyšl

svém absolventském koncertu v roce 2002 — se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu jste tehdy ve světové premiéře provedl své symfonické básně na motivy literárních děl Milana Kundery, Bohumila Hrabala a Jiřího Koláře. Nabízí se tedy otázka, zda se cítíte být spíše dirigentem, skladatelem, nebo prostě hudebníkem, pro kterého už je tato profesní univerzalizita samozřejmostí.

Ten širší záběr mi vždy vyhovoval. Svě nutkání a fascinací hudbou jsem podle pečlivých písemných záznamů mojí maminky projevil už ve třech letech a byl jsem veden ke hře na klavír. Od malička jsem rád improvizoval,

dá-li se to tak nazvat, bavilo mě zkrátka hrát si po mém písničky odposlechnuté z rádia. Jedna z mých prvních vzpomínek vůbec je, jak hraji dětem ve školce na klavír melodii Holky z naší školky, tehdy to byl aktuální hit, psal se rok 1980 a tímto zdravím Karla Vágnera.

Velmi záhy ovšem přišla cílená klavírní výuka pod vedením paní učitelky Miloslavy Pulánkové na tehdejší LŠU Nýrsko, kam jsem ze své rodné Železné Rudy dojížděl. Czerny, Bach, bez toho to prostě nejde a upřímně řečeno z těchto prazákladů dodnes čerpám. Hned nato skladatelský obor na Pražské konzervatoři ve třídě Bohuslava Řehoře a pak je tu Jiří Toman, který mě po celou dobu konzervatoře udržoval v klavírní kondici téměř hlavního oboru. Jako posluchač skladby jsem měl předmět obligátní dirigování. Mě to vůbec nezajímalo, myslím, že mě tehdy spíš zajímaly nějaké baletky. Takže jsem dostal ze shovívavosti za absence čtyřku a po prázdninách jsem pana profesora Hynka Farkače šokoval svou prosbou studovat dirigování jako hlavní obor. Zároveň jsem objevil jazz a aktivně ho s přáteli hrál. Pak došlo k osudovému setkání s panem dirigentem Vladimírem Válkem, který mi v pravou chvíli dal důvěru, a já absolvoval konzervatoř coby skladatel i dirigent se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu ve vyprodaném Rudolfinu. Neuvěřitelné. Tuto jeho odvahu se snažím posílat dál, dávat mladým českým skladatelům a dirigentům příležitost, alespoň tak, jak jsem zatím schopen.

Rád bych vás hned úvodem zmínil jako skladatele, který už má zkušenost i s tak výsostným žánrem, jakým je opera: po díle pro děti s názvem Iduštiny květiny z roku 2001 jste nedávno pronikl na jednu ze scén pražského Národního divadla s operou Rudá Marie. Myslím, že okolnosti jejího vzniku rozhodně stojí za připomenutí.

Iduštiny květiny podle Andersenovy pohádky je zatím nerealizovaná dětská opera, možná ji někdy vzkřísím.

Foto: Roman Černý

Rudou Marii jsem psal původně rovněž pomalu pro sebe do šuplíku s tím, že ji třeba někdy s přáteli v klavírní verzi uvedu. Pak bylo vše jinak a dva roky se hrála na Nové scéně Národního divadla. Oldřich Kaiser i Jiří Lábus byli coby autoři libreta z nápadu i realizace nadšení. Chtěl jsem zachovat poetiku a humor jejich seriálu Tluchořovi, poslouchám jej od počátků. Nechtěl jsem v žádném případě dělat politickou satiru, spíš se vysmát zakyslým záškodníkům všeobecně, stejně jako tu nadsázku interpretují Tluchořovi. Operu jsem začal psát někdy v roce 2007 a tehdy společnost žila úplně jinými politickými tématy než dnes. O necelých deset let později se však ukázalo, že to téma je docela aktuální, komunisti a bývalí svazáčci vystrkují své neomalené rohy víc, než by bylo zdrávo, a právě v tu dobu jsme operu uvedli. Rudá Marie docela zarezonovala a měla úspěch. Publikum se smálo a o to mi šlo, žánr opery buffa je v soudobé opeře spíš výjimkou.

Při pohledu na seznam vašich skladeb mám dojem, že chcete postupně vyzkoušet téměř všechny stávající formy... Komorní kompozice, symfonická hudba, skladby pro bigband, sbory, opery, ale i hudba scénická. Existuje ještě nějaké hudební hájemství, do kterého jste dosud skladatelsky nepronikl, ale přesto vás láká si ho také vyzkoušet?

Ano. Film. Miluji film a filmovou hudbu. Jsem obdivovatel a snad i částečný znalec především té české. Snažím se ji neustále uvádět koncertně a ohlasy publika jsou vždy perfektní, protože ta hudba evokuje konkrétní příběh, atmosféru či oblíbeného herce. Spoustu filmové hudby už jsem rovněž jako dirigent natočil. Český film měl štěstí na fantastické skladatele. Nad všemi ční Zdeněk Liška, nejen pro ten neuvěřitelný filmografický obsah, ale hlavně pro hudební kvalitu a originalitu. Filmy povýšil na výsostná umělecká díla, všechny Vláčilovy geniální snímky by byly bez

jeho hudby poloviční. Poslechněte si třeba, jak stylizuje loretánské zvonky v Hříšných lidech v dílu Lady Macbeth z Vinohrad — to je ukázkový příklad toho, jak hudba dokáže obraz doslova vcucnout a provést nás v pomalém tempu příběhem. Nebo ty převalující se smyčce ve spojení s glissandy v elektrické kytáře v Třiceti případech v díle Studna, to máte pocit, že jste pod vodou. On se prostě nebál spojit dohromady nespojitelné, v díle Hříšných lidí Hra jsou jakési balalajky ve spojení s varhánkami a baskytarou, nádherné melodické téma, účinek na vtáhnutí do děje stoprocentní. Pak to

Zleva: Jan Kučera a Arturo Sandoval (sólo na trubku), Festival Smetanova Litomyšl

nadčasové dechovkové téma v Obchodu na korze, soprán ve Spalovači, zvukové orgie v Malé mořské víle, ach, miluji to!

Kromě vaší skladatelské činnosti je velmi zajímavá i ta aranžérská. Zejména pro symfonické orchestry jste upravil řadu skladeb George Gershwin, Jaroslava Ježka, Luboše Fišera či Petra Hapky. Zajímalo by mě, kde je pro vás hranice, kdy je třeba respektovat osobitý styl jiného hudebního skladatele a vycházet mu svou úpravou vstřícně, a kdy máte naopak odůvodněný pocit, že můžete ve svém aranžmá dostatečně ukázat svou vlastní autorskou invenci.

Vždycky je to stylizace. Nikdy mi při aranžování nešlo pouze o rekonstrukci nahrávky, k níž se partitura

Festival Smetanova Litomyšl

Jan Kučera a Arturo Sandoval (sólo na trubku), Festival Smetanova Litomyšl

buď nedochovala, nebo prostě nikdy neexistovala, protože spousta filmové hudby vznikala během studiové práce. Vždy ale respektuji melodii, harmonii lze někde lehce pozměnit či obohatit, přidat protihlasy, nevázat se v instrumentaci na originál, ale především je důležité zachovat charakter a vyznění té které skladby, pokud se tedy nechcete od originálu záměrně vzdálit. Zvláště v případě bohémského Petra Hapky se traduje spousta historiek, kdy hudbu přinesl do studia na poslední chvíli na útržcích notového papíru a ten se po natočení smyček vyhodil. S Petrem jsem ještě stihl těsně před jeho smrtí konzultovat svůj záměr na vznik symfonické suity s jeho hudbou, sám mi doporučil tituly, které tam zařadit, a troufám si tvrdit, že ho můj nápad potěšil. Mimochodem se mi tehdy svěřil, že vždycky toužil být dirigentem.

Symfonické aranžování je zcela

specifický obor a lze se při něm naučit velmi mnoho ze skladatelského řemesla, hlavně osvojit si poctivou symfonickou instrumentaci. Já jsem v tomto směru dostal krásnou příležitost už v roce 2002 a opět u toho byl Vladimír Válek, z jehož popudu vznikly tři symfonické suity pro silvestrovský koncert České filharmonie — Písně Jaroslava Ježka, Písně z českých předválečných a válečných filmů a Písně z českých muzikálových filmů. Sám jsem tyto své úpravy později mnohokrát dirigoval téměř se všemi českými orchestry — téměř vždy od klavíru, což mě ohromně baví.

Jako dirigent, aranžér, klavírista a důležitý protagonista jste se nedávno objevil v sérii představení Dagmar Peckové Wanted s písněmi Kurta Weilla. Výraznou postavou jste i v programu 3FREE MEN Show aneb Symfonické harašení,

kde spolu s Ondřejem Brouskem, Ondřejem Gregorem Brzobohatým a Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu seznamujete diváky velmi nevážnou formou s klasickou hudbou.

V obou těchto projektech jsem mohl naplno rozvinout ten širší záběr, o kterém jsme mluvili na začátku, a nutno říct, že bez mých fantastických kolegů a přátel by to nešlo. Dáša Pecková, Epoque Quartet a Orchestra, při 3FREE MEN Show oba multitalentovaní Ondřejové a skvělý SOČR. Víte, to je velmi citlivá záležitost, stát s někým na jednom pódiu. Jste tam za sebe, ale i za toho druhého. Navzájem se musíte respektovat, a pokud mezi vámi není ta pověstná jiskra, publikum to okamžitě pozná. To se týká i vztahu mezi dirigentem a orchestrem. Miluji spolupráci s lidmi, se kterými si nemusíme nic dlouze vysvětlovat a ta pozitivní vzájemná

energie tam je. To ale paradoxně nepříjde samo od sebe, je za tím mnoho práce, osobní i kolektivní.

Vášim nejdůležitějším letošním skladatelským počinem je původní balet Tři mušketýři, napsaný pro Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě. Jak na genezi vzniku tohoto díla vzpomínáte?

S choreografem Paulem Chalmerem jsme se dohodli, že novou baletní hudbu pojmu v pozdně renesančním či raně barokním duchu. Jen u toho ovšem nezůstalo, psát dvouhodinový balet pouze v barokním stylu by mě opravdu nebavilo, takže je moje partitura nakonec stylisticky mnohem pestřejší. Dostal jsem detailně vypracovaný scénář s předpokládanou délkou jednotlivých čísel a požadavky na jejich hudební charakter. Hudba je tedy vytvořena přímo pro konkrétní situace, atmosféry a dějové zvraty.

Takto podrobný scénář mi při komponování obrovsky pomohl, a díky tomu nehrozilo, že bych se v příběhu a formě hudebně utopil a hudba by nevyprávěla to, co zrovna má. Myslím, že takovou dramaturgickou pomoc zvenčí by někdy potřebovali mnozí hudební skladatelé při tvorbě svých kompozic, sebe z toho nevyjímaje. Pokud skladba nemá dobrou formu a tah na branku, i sebelepší hudební nápad může zbytečně rozbřednout a nebyť tak působivý, jak by si zasloužil. Velcí skladatelé toto umění přirozeně ovládali. Chtěl jsem tedy vytvořit hudbu, která diváka vtáhne do děje, v pravý čas dokáže vyvolat správné emoce, bude ve vypjatých scénách dostatečně dramatická a nosná, plně ukáže barevné možnosti symfonického orchestru, bude sdělná a melodicky výrazná.

Můžeme se těšit na nějaký váš další scénický projekt?

Ano a bude to kupodivu opět balet — umělecká forma, které po technické stránce absolutně nerozumím, ale neskutečně ji obdivuji a před tvrdou prací tanečnicků hluboce smekám. Činí mi radost tomuto oboru svou hudbou sloužit.

Vraťme se ale opět k vaší dirigentské činnosti. Zanedlouho vstupujete do třetí sezony coby šéfdirigent Karlovarského symfonického orchestru. Jaké cíle jste si ve spojitosti s ním předsevzal?

Především je to příležitost něco dlouhodoběji budovat, dramaturgicky, personálně, lidsky. Je to běh na dlouhou trať, vždy je co zlepšovat a co se daří uskutečňovat lépe či hůře, lze asi hodnotit až s určitým časovým odstupem. Každopádně jsem v KSO našel partu výtečných muzikantů s chutí do práce a to je pro mě obrovská výzva a závazek. Postupně dochází k přirozené

JAN KUČERA

Dirigent, skladatel a klavírista Jan Kučera patří mezi nejvýznamnější české umělce. Na Pražské konzervatoři absolvoval u Bohuslava Řehoře skladatelský obor a u Miriam Němcové a Miroslava Košlera obor dirigentský, v němž jej následně na HAMU vedl Vladimír Válek. V rámci svého absolventského dirigentského koncertu na Pražské konzervatoři debutoval se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu a provedl v premiéře své tři symfonické básně na motivy českých spisovatelů (Kundera, Hrabal, Kolář). Jako dirigent pravidelně spolupracuje s předními českými orchestry, s nimiž kromě klasického repertoáru provedl nebo natočil více než sto symfonických skladeb soudobých autorů, často v premiéře. V letech 2002–2010 byl jeho hlavním působištěm Symfonický orchestr Českého rozhlasu. Pro svou hudební všestrannost a pohotovost je často vyhledáván i k produkčním crossoverovým koncertům. Spolupracuje rovněž se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, s nímž provedl například Smetanovu *Mou vlast*, Janáčkovu *Glagolskou mši* či Beethovenovu *Symfonii č. 9 s „Ódou na radost“*. Působí i na operní scéně. Na Nové scéně Národního divadla v Praze nastudoval dvě krátké opery Dmitrije Šostakoviče — *Orango / Antiformalistický jarmark* — a ve světové premiéře svoji komickou operu *Rudá Marie*, podle rozhlasového seriálu Tluchořovi autorů Oldřicha Kaisera a Jiřího Lábusa. V lednu 2016 nastudoval v Národním divadle operu *La Cenerentola (Popelka)* Gioacchina Rossiniho. Komponuje hudbu symfonickou, komorní, vokálně-instrumentální, scénickou a nevyhýbá se ani jazzu. Jan Kučera je od sezony 2015/2016 angažován jako šéfdirigent Karlovarského symfonického orchestru.

Zpracoval Robert Rytina

generační obměně, na konkurzy přicházejí skvělí mladí umělci. Tvořím i dramaturgii, a jelikož si povídám pro časopis OSA, musím se pochlubit, že se nám podařilo během uplynulých dvou sezon uvést mnoho děl českých soudobých autorů, častokrát v premiéře. To byla jedna z mých priorit při nástupu na post šéfdirigenta. Provedli jsme například díla Otomara Kvěcha, Bohuslava Řehoře, Lukáše Sommera, Luboše Fišera, Martina Kumžáka, Ondřeje Brouska, Milana Svobody, Jaromíra Hniličky, Luboše Sluky a podotýkám, že vždy se skvělým diváckým ohlasem. Nevyhýbáme se ani multižánrovým koncertům, první živé provedení kultovní skladby Město Er s Michalem Prokopem a jeho Framus Five mělo v Amfiteátru Loket nádhernou atmosféru. V tomto trendu chci pokračovat, byť je v tomto ohledu příští koncertní sezona KSO trochu konzervativnější. Nyní jsme spustili iniciativu k vybudování nového koncertního sálu, KSO totiž už několik desetiletí přežívá v provizoriích a pořádný stánek hudby by si zasloužil, stejně tak karlovarská kulturní veřejnost.

Jako dirigent jste hostoval u celé řady orchestrů. Jsou nějaká symfonická či operní díla, jejichž dirigování stále zůstává vaším snem?

Stojím před symfonickým orchestrem téměř denně a vždycky je to stejná

zodpovědnost, jako bych tam stál poprvé. Mým snem a cílem je provozovat hudbu s lidmi, kteří ji milují stejně jako já, bavit se tím a užívat si toho geniálního odkazu, který nám zde Beethoven, Dvořák a mnoho dalších zanechali. A pokusit se ten poklad bez škrábanců tlumočit publiku. Na prvním místě je vždy autor, na to žádný dirigent nesmí nikdy zapomenout. Často diriguji svoji hudbu, tam můžu něco zásadního měnit ještě během zkoušky. U jiných skladatelů si to nesmím dovolit a musím respektovat zápis. Proto všem skladatelům doporučuji přesnou a pečlivou interpunkci, není osmina jako osmina a existuje asi dvacet způsobů, jak ji například na housle zahrát. Dirigování vlastní hudby je opravdu jedním z nejhezčích pocitů, které znám — po těch týdnech a měsících asociální skladatelské práce ta moje hudba konečně zazní. Zázrak! A když se pak dokonce někomu líbí, je to ohromná satisfakce, protože na začátku je vždycky prázdný notový papír.

Z předešlého výčtu vašich aktivit by se mohlo zdát, že těžko najdete čas na jiné zájmy a záliby než na ty, které mají nějakou spojitost s hudbou...

Máte pravdu, hudbou žiji opravdu intenzivně a maximálně občas zkouším pro zábavu malovat. Ani hudbu ovšem nelze vnímat jen pro hudbu samu, to by bylo strašně málo. Je totiž, dle mého, hlavně nádherným prostředkem k vyjádření věcí, na které slova nestačí. Noty jsou pouze návod, stejně jako geniální Shakespearův text. Pokud jej odříká robot, genialita je ta tam. Hudba, text, obrazy mají vzbuzovat emoce, vášně a nechat nás nahlédnout do jiných světů. Nietzsche říká: „Co vlastně požadují po hudbě: Aby byla jasná a hluboká jako říjnové odpoledne; aby byla osobitá, bujná, něžná; aby byla malou sladkou ženou, ničemnou a půvabnou.“ No a teď se v tom vyznejte.

Děkuji vám za rozhovor! ☒

Nejúspěšnější jazzovou skladbou je Butterfly Effect

Ochranný svaz autorský (OSA) ve spolupráci s Bohemia Jazz Festem vyhlásil již po osmé soutěž o nejúspěšnější jazzovou skladbu mladého autora. Letos cena putuje Miroslavu Hloucalovi za skladbu Butterfly Effect. Předání ceny a šeku v hodnotě 30 000 Kč proběhlo 11. června 2017 v rámci druhého dne Bohemia Jazz Festu na Staroměstském náměstí, kde zároveň skladba zazněla živě.

PŘIPRAVILA: ŠÁRKA CHOMOUTOVÁ

Soutěž o nejúspěšnější jazzovou skladbu je určena pouze pro zastupované autory OSA do 35 let. „Dělá mi radost, že soutěž běží již osmým rokem. Podpora mladých autorů a vůbec vznik nové hudební tvorby jsou jedním z významných posláních OSA. Hudba nás obklopuje na každém kroku a je součástí naší kulturní identity,“ říká Roman Strejček, předseda představenstva OSA.

V porotě soutěže letos usedl předseda Bohemia Jazz Festu Rudy Linka, jazzman a skladatel Martin Kratochvíl, jazzový skladatel a hudebník Emil Viklický a loňská vítězka a mladá autorka Kristina Barta. Porota vybírala celkem z 22 došlých skladeb. „Skladbu Butterfly Effect považuji ze zaslých

skladeb za nejoriginálnější, má největší míru harmonicko-motivické originality,“ okomentoval skladbu hudebník Emil Viklický. „Skladba je moderní, ale současně vychází z jazzové tradice a je to právě tato kombinace, která zvítězila ve velice těsné konkurenci a zajistila Miroslavu Hloucalovi titul Nejúspěšnější jazzová skladba roku,“ dodal Rudy Linka, porotce, hudebník a hlavní organizátor Bohemia Jazz Festu.

„Velmi děkuji za tuto krásnou cenu. Jsem moc rád, že moje hudba zaujala porotu. Jak již Rudy Linka zmínil, při komponování jazzových skladeb se snažím o to, aby byl v kompozicích odkaz na tradici jazzové hudby. Mám rád zemitost a tradici popu a moderního mainstreamu. Chci také poděkovat

Zleva: Rudy Linka (organizátor Bohemia Jazz Festu), Miroslav Hloucal (vítěz soutěže), Šárka Chomoutová (PR manager OSA), Roman Strejček (předseda představenstva OSA)

svým spoluhráčům, kteří se mnou tuto skladbu interpretovali na pódiu Bohemia Jazz Festu 2017. Jsou to: Jan Fečo (kontrabas), Marek Urbánek (bicí), Daniel Bulatkin (piano),“ okomentoval vítězství Miroslav Hloucal.

Trumpetista a skladatel **Miroslav Hloucal** je známý hudebník, absolvent Konzervatoře Jaroslava Ježka a držitel mnoha prestižních ocenění. Je zakladatelem autorského projektu Miroslav Hloucal Quartet, který mísí vlivy moderního mainstreamu, prvky free jazzu a příklání se k hardbopové tradici. Hraje v několika hudebních formacích, např. Lanugo, Matěj Benko Quintet, Infinite Quintet a mnoha dalších.

Bohemia Jazz Fest se stal v krátkém čase jedním z největších letních jazzových hudebních festivalů v Evropě. Časopis Downbeat ho dokonce uvádí jako jednu z nejvýznamnějších světových kulturních akcí. Festival založil v roce 2005 uznávaný jazzový kytarista Rudy Linka, který chtěl představit a propagovat špičkový světový jazz v České republice. Festival každoročně přiláká desítky tisíc jazzových fanoušků na historické náměstí po celé zemi. Na všech open air koncertech hrají světoví hudebníci na velkolepých středověkých náměstích. Všechny koncerty jsou zdarma. ☒

Nejtěžší úkol — umět včas přestat

24. května oslavil pětadesáté narozeniny významný hudební skladatel a pedagog Vadim Petrov. Při této příležitosti jsem s ním rozmlouval o jeho důležitých životních i profesních milnících.

PŘIPRAVIL: JAKUB HORVÁTH

Foto: archiv

Vystudoval jste skladbu na HAMU. Který z kantorů nejvíce formoval váš tvůrčí projev? Byl někdo z hudebních skladatelů vašim vzorem?

Na HAMU jsem studoval v letech 1951—1956, kdy se v naší republice plně formovala socializace školství. Dodnes si vážím morálky svých pánů profesorů a jejich přístupu k nám studentům, že nás vychovávali k lásce k české historii a české kultuře. Mými celoživotními vzory vždy byli B. Smetana, A. Dvořák a P. I. Čajkovskij, a to nejen pro svou tvůrčí invenci, ale i pro programovost svých děl s mistrovským projevem hudebního národního citění. Z profesorů HAMU mě nejvíce ovlivnil Václav Trojan.

V popředí vaší tvorby stojí hudba pro film, divadlo, televizi a rozhlas. Na tento hudební žánr mnoho skladatelů pohlíží s despektem. Jak vnímáte toto stanovisko oněch kolegů a v čem vám scénická hudba jako tvůrci konvenovala?

Pohled na podstatu filmové tvorby během poslední doby zdegeneroval, neboť skladatelé přestali být spoluautory filmů a začali plnit funkci ozvučení. Filmová hudba však má své zákonitosti, protože je součástí kolektivního díla. Pomáhá je formovat, a proto je její tvorba vázána na určitá profesionální pravidla. Pro přesvědčivé sdílení hudebních myšlenek je třeba plně

ovládat techniku hudebních žánrů včetně místa a celkového charakteru děje. Ve své podstatě musí hudba umět invenčně a pocitově vyjadřovat myšlenky, které jsou jiným způsobem nesdělitelné, a pokud tomu tak není a hudební řeč je s touto skutečností v rozporu, dochází k narušení působnosti a přesvědčivosti díla. A protože výsledek filmu vždy odpovídá kvalitě profesionálních tvůrců a jejich společnému tvůrčímu úsilí, nezbývá mně nic jiného než konstatovat naprostou degeneraci praxe mnohých současných tzv. hudebních autorů, kteří se svým neadresným preludováním stávají spíše ozvučovatelé filmů...

Kde se zrodil impuls k tomu, že jste založil nynější Konzervatoř Jaroslava Ježka?

Na konci 50. let jsem pracoval v Městském domě osvěty, kam organizačně patřili hudebníci, kapely a orchestry hrající za úplatu populární hudbu při různých příležitostech a oslavách. Protože ne všichni měli odpovídající hudební vzdělání, vymyslel jsem a prosadil kurzy, které následně vedly k založení Lidové konzervatoře.

Tyto kurzy v jednotlivých oborech nejen doplňovaly zájemcům příslušné hudební vzdělání, ale byly rozšířeny o specialitu žánru, kterou systematicky a cílevědomě vytvářeli jejich vyučující — naši špičkoví umělci z oblasti populární hudby a jazzu. Kurzy se okamžitě staly velmi žádanými. Jejich funkční rozsah s ojedinělou metodikou byl tak revoluční, že v krátké době, že v krátké době bylo pro nebyvalý zájem veřejnosti nutno připravit transformaci kurzů do systému školství. Můj návrh Národní výbor hl. m. Prahy po dohodě s Ministerstvem školství a kultury schválil, a Lidová konzervatoř byla začleněna do systému lidových škol umění.

Prudký vývoj školy pokračoval, rozvíjel se a po několika letech bylo nutno převést ji do systému středních hudebních škol. Navrhl jsem její přejmenování na Konzervatoř Jaroslava Ježka a osobně jsem zajistil všechna potřebná schválení dědici po Jaroslavu Ježkovi včetně souhlasu jeho manželky Frances. Veškeré materiály byly projednány s tehdejším ministrem školství ing. V. Kadlecem, který podepsal příslušné schvalující dekrety. Zanedlouho po tomto aktu byl však v rámci sankcí po roce 1968 ministr Kadlec odvolán, takže k vlastní realizaci výše uvedeného rozhodnutí došlo až v roce 1990. Represe postihly i mě, jako ředitele Lidové konzervatoře jsem byl na hodinu vyhozen.

Řadu let jste působil jako učitel hudební teorie a skladby na Konzervatoři Jaroslava Ježka, Konzervatoři pro mládež s vadami zraku

Foto: Petr Klapper

a Pražské konzervatoři. Do jaké míry vás tato činnost naplňovala?

Dodnes jsem vděčný všem, kteří se nebáli režimním činitelům postavit na odpor a existenčně mně pomohli zapojit se do pedagogické činnosti. Svě studenty jsem vychovával s láskou, i když s kritickým nasazením, a dodnes na vzájemnou spolupráci vzpomínáme a společně tvoříme jednu velkou rodinu. Mnozí z nich jsou dnes významnými umělci a pedagogy a já jsem rád, že pochopili, co jsem jim vysvětloval, že výchova budoucích umělců je velice zodpovědná, a tudíž nemůže být kompromisní. Všichni při našich současných setkáních na dobu studia s úsměvem vzpomínají a dávají mi za pravdu.

Po svých rodičích i předcích ze šlechtického rodu Repninů-Rěpninských jste zdědil nejen talent, ale i vztah a lásku k hudbě. Pokračuje někdo z dětí či vnuků ve vašich šlépějích?

Hudební talent mých předků jsem zatím nikomu ze svých dětí ani vnuků nepředal. Jsem však rád, že všichni mají hudbu rádi a váží si všech

ruských šlechtických předků, kteří byli v dějinách Ruska vynikajícími osobnostmi. Téměř všichni z nich po sovětské revoluci museli zachránit svoje životy emigrací a jejich potomci žijí dodnes po celém světě. Moji prarodiče zvolili tenkrát nové Československo, kde bylo mému otci umožněno vystudovat medicínu. Nikdy své nové vlasti nepřestal být za tuto pomoc vděčný.

Kterého uměleckého počínu si nejvíce považujete?

Mám radost, že jsem dokázal svou hudbou oslovit mnoho posluchačů i diváků a přinést jim prožitky radosti, krásy a pozitivního pocitu. Za jejich srdečné a vřelé reakce jsem všem hluboce vděčný.

Na čem právě nyní pracujete?

Řídím se myšlenkou, že na vrcholu své vlastní umělecké tvorby je jedním z nejtěžších úkolů umět včas přestat. Pokračování je smysluplné jen v předávání životních zkušeností dalším nastupujícím uměleckým generacím a měla by to být i běžná morální povinnost nás starších. ☒

Dramaturgie českých rádií

Díl 7.

Série rozhovorů s hudebními redaktory veřejnoprávního a soukromého rozhlasového vysílání

PŘIPRAVIL: ZDENĚK NEDVĚD

Foto: archiv

PAVEL BEZOUŠKA
HUDEBNÍ DRAMATURG
COUNTRY RADIO

Kolik hudby českých autorů v % vyjádření vysíláte? (Slovensko = zahraničí)

Vzhledem k tomu, že nedílnou součástí vysílání Country Radia jsou ryze české žánry jako trampská hudba a naprostou většinu repertoáru tvoří písně zpívané v českém jazyce, je zastoupení českých autorů minimálně 70 %.

Jaké je žánrové složení portfolia, rozlišujete obsahově denní a noční vysílání?

Naše stanice se soustřeďuje především na žánry druhdy poněkud mylně označované jako „portovní“ — tedy country, folk a trampskou píseň. Své místo u nás má i klasika české populární hudby let šedesátých. Rozdíl mezi výběrem hudby pro denní a noční vysílání není žánrový, v nočních hodinách se ale do vysílání dostanou i písně s horším posлуchačským hodnocením.

Jaký je váš názor na povinné kvóty (Slovensko, Francie...)?

Každá další regulace jistě přinese několik pracovních míst do administrativy, jinak je ale dle mého celkem k ničemu.

Je rozdíl v obsahu portfolia u soukromých rozhlasových stanic a veřejnoprávního rozhlasu a jaký?

Nevím, asi není na mé maličkosti, abych nějak komentoval práci kolegů z veřejnoprávního rozhlasu.

Jaké jsou požadavky na zařazení skladby do vysílání? A jaké do propílanové rotace? Jaký je oficiální postup — komu má autor nebo producent adresovat nabídku?

Všechny písně, které zařazujeme do běžného vysílání, musí projít posluchačskými „testy“. Protože naše vysílání je určeno především starším generacím, je jasné, že nová tvorba se příliš „nechytá“. Mladí autoři (a interpreti) se mohou účastnit naší pravidelné každoroční soutěže Talent Country Radia. Jinak hudební novinky dosedají přímo na můj ponk (pracovní stůl). Drtivá většina z nich však bohužel nemá nic společného s country, folkem ani trampskou písní.

Je tvorba českých autorů konkurenceschopná?

Ve folku a trampské písni rozhodně ano... tam zahraničí poněkud zaspalo. Co se country týče, platí to naopak.

Jak probíhá vzorkování (testy) a kdo je oslovován a v jakém množství (mění se složení respondentů)?

Foto: archiv

Testování zadáváme odborné agentuře.

Jak byste vyvrátil mýtus „Hrajeme jen známé skladby (hity)“? Novinky přece nemohou být známé, hity z nich vytvoří právě jen zařazení do vysílání.

Řekl bych, že se nejedná až tak o mýtus. Co se „našich“ žánrů týče, je skutečně těžké prosadit do povědomí posluchačů nějakou novinku. Podle mého názoru na to vysílání jedné soukromé rozhlasové stanice nestačí. Vzhledem k tomu, že country a trampská muzika se v rozhlasovém a televizním éteru prakticky nevyskytují, je vznik nějakých nových hitů velmi málo pravděpodobný. Trochu lepší je situace u folku.

Zařazujete do vysílání instrumentální skladby?

V určité míře ano, povětšinou jako součást specializovaných pořadů.

Proč se již mnoho let objevují ve vysílání stejné skladby v hlavní rotaci?

Jak již bylo řečeno. Starší publikum = konzervativní publikum. Vzhledem k tomu, že hudba linoucí se v rozhlasového přijímače je většinou jen podkresem pro nějakou další činnost, je jasné, že posluchač dává přednost písním, které zná.

LIBOR ČERVINKA
FAJN RADIO
MUSIC MANAGER

Kolik hudby českých autorů v % vyjádření vysíláte? (Slovensko = zahraničí)

Ideální situace by byla, kdybych něco takového při tvorbě playlistu Fajn Radia vůbec nemusel řešit. Jednoduše proto, že by hudba českých autorů byla stejně dobrá jako ta zahraniční. Až na výjimky pro potřeby Contemporary Hit radio (CHR) ovšem většinou není. Bohužel. Ale abych odpověděl na otázku. Někdy až moc.

Jaké je žánrové složení portfolia, rozlišujete obsahově denní a noční vysílání?

Ano, rozlišujeme. Když nepočítám páteční a sobotní večerně-noční speciály zaměřené převážně na taneční hudbu, tak každý den, zhruba od 17 hodin až

do rána, je náš playlist ještě trochu novější. To znamená, že v této době dáváme prostor trackům, které ještě neprošly testy. Jsou to ale prakticky ve všech případech „future hity“, které nijak nevybočují z mantinelů CHR rádia. Tedy v našem případě vše od popu přes urban až k housu. A dlouhodobě skvělé výsledky našeho novinkového speciálu #ToNejnovější nás utvrzují v tom, že budoucí hity dokážeme z 90 procent odhadnout správně.

Fajn Radio rozhodně nehraje jen známé hity. My fakt hrajeme to nejnovější. A nejlepší z toho, co je aktuálně k mání...

Jaký je váš názor na povinné kvóty (Slovensko, Francie...)?

Myslím si, že je to nesmysl. Stejně jako třeba dotace v rámci EU. Proč bychom měli hrát třeba Karla jen proto, že se narodil v Chebu, když jeho kolega z první vesnice za hranicemi dělá mnohem lepší hudbu? Znovu. Jestli někdo dělá kvalitní tracky, ať je klidně z Marsu. Je mi to úplně jedno.

Je rozdíl v obsahu portfolia u soukromých rozhlasových stanic a veřejnoprávního rozhlasu a jaký?

Těžko říct. Veřejnoprávní rozhlas si totiž prozatím hudebně nezasloužil moji pozornost. Žádnou. Z profesního hlediska samozřejmě zhruba tak tuším, co se tam děje, ale když to srovnám s tím, co se vysílá v zahraničních veřejnoprávních stanicích, je mi z toho smutno. A asi bych mohl použít i ostřejší výraz.

Zdůrazňuji, že nemám na mysli zpravodajství, ale jen hudbu! To je všechno, co k tomu řeknu. A jak je to na Fajn Radiu? Hudebně se snažíme naplňovat náš slogan „hrajeme to nejnovější“ a přesvědčit naši cílovou skupinu, že právě na Fajn Radiu uslyší vždy nejenom to nejnovější, ale zároveň i to nejzajímavější, co je v danou chvíli k dispozici. Zkušenost z širšího okruhu mých známých mi říká, že jim většinou stačí si Fajn pustit jen jednou, aby dotyčný zjistil, že je u nás něco jinak. Lépe než u konkurence. A zůstal u nás.

Jaké jsou požadavky na zařazení skladby do vysílání? A jaké do prvolánové rotace? Jaký je oficiální postup — komu má autor nebo producent adresovat nabídku?

Aby se song dostal do vysílání, musí mít maximálně 4 minuty, zpěv musí začínat zhruba v 16. vteřině, musí se tam nutně objevit slovo „love“, případně „láska“ a v ideálním případě to celé musí zpívat 90—60—90 blondýna. Ne, to nebyl vtip. Přesně tohle nám vyšlo v testech. :) Dobře, vážně. Požadavky jsou velmi jednoduché a není to opět žádná věda. Song se mi musí hlavně líbit a musí se vejít do mantinelů CHR. Takhle jednoduché to je. A autor nebo producent nemusí nikam nic posílat. To, co mě zajímá, si v dnešní době najdu sám. Internet, you know? :)

Je tvorba českých autorů konkurenceschopná?

Jak kterých. Naštěstí tu z mého pohledu už vyrostla a vyrůstá generace lidí, za které se v playlistu nemusím stydět. Opět mám na mysli použitelnost pro náš formát.

Jak probíhá vzorkování (testy) a kdo je oslovován a v jakém množství (mění se složení respondentů)?

Songy testujeme pravidelně, to ano. Ale pro mě osobně jsou výsledky těchto testů jenom částečným kritériem při konečném výběru songů do playlistu, jehož finálová podoba je dnes jakýmsi kompromisem mezi tím, co bych já osobně považoval pro Fajn Radio za ideální, a mezi názorem mých kolegů,

kterí jsou, řekněme, trochu konzervativnější. Jednoduše se v mnoha případech naše názory na hudbu rozcházejí, ale to je normální. Vždyť nakonec hudba je hlavně o emocích. A právě proto si myslím, že kvalita songu se nedá měřit čísly a nacpat do tabulky. Kdyby ano, hráli bychom neustále dokola ty samé „jisté“ hity a ani zdaleka bychom nenaplňovali naše motto „hrajeme to nejnovější“. Přestal by nás kvůli tomu někdo poslouchat? Možná. Ale možná bychom díky odvaze, podpořené kvalitou ve všech dalších oblastech vysílání, zajímali víc lidí.

Jak byste vyvrátil mýtus „Hrajeme jen známé skladby (hity)“? Novinky přece nemohou být známé, hity z nich vytvoří právě jen zařazení do vysílání.

Fajn Radio rozhodně nehraje jen známé hity. My fakt hrajeme to nejnovější. A nejlepší z toho, co je aktuálně k mání, musím ještě dodat. Tedy když přistoupíte na pravidla CHR formátu. Lehká odbočka od otázky. Já osobně opravdu nemám rád argumenty, které občas ještě dnes slyším kolem sebe, typu: „Takhle jsme to dělali vždy, tohle bude fungovat i dál.“ Nebude. Zatímco rádia zůstala posledních 20 let zhruba stejná, svět kolem nich se „trochu“ změnil. Nebo ještě opatrnosti typu „nebudeme s novinkami tolik spěchat“. Nemusíme spěchat, můžeme dělat playlist konzervativně tak jako posledních deset let a pomalu čekat, jak nám všechny naše „zákazníky“ přeberou Spotify, Apple Music a spol. Nebo se můžeme přizpůsobit současné rychlé době, hrát zajímavě a odvážně a stejně tak se chovat a mluvit. Tečka. Výsledek se podle mě dostaví.

Zařazujete do vysílání instrumentální skladby?

Ano, ale většinou jenom do tanečních speciálů.

Proč se již mnoho let objevují ve vysílání stejné skladby v hlavní rotaci?

Možná jinde, ale na Fajn Radiu určitě ne. Už jsem říkal, že hrajeme to nejnovější? ☒

Můj život s violoncellem

Když mě rodiče přihlásili někdy v roce 1967 do hudebky v Hodoníně, maminka se rozhodla pro cello, neboť, jak říkala, „housle skřípou, harmonika se hodí akorát do hospody a na klavír nemáme ani peníze, ani místo v bytě“. Musím říct, že jsem jí za to rozhodnutí dodnes vděčný.

PŘIPRAVIL: JAROSLAV OLIN NEJEZCHLEBA

Olin Nejezchleba
foto: Ivan Prokop

V roce 1973 jsem začal hrát s cimbálovou muzikou Písečan. Musel jsem si vymýšlet druhé i třetí hlasy v melodiích, kontrapunktické pochody, podpořit harmonický doprovod či posílit basovou linku. Byla to vlastně velká škola improvizace i kázně.

Během šestiletého studia na brněnské konzervatoři jsem si, doufám, vylepšil techniku i přednes, užil jsem si sólového i orchestrálního hraní. Osud mě ale nakonec zavál do tzv. lehčí múzy. Zásadními kapelami, s kterými jsem hrál, byly skupiny Marsyas, ETC Vladimíra Mišíka a Ivan Hlas Trio. V Marsyas jsem hrál na své původní klasické cello od houslaře Ignatia Marketa. Už tehdy ale bylo nutné opatřit jej snímačem. Tehdy jsem ještě neměl pro nástroj kombo, zvuk mi zvukař pouštěl do odposlechového monitoru. V téhle kapele vznikly i zárodky mých prvních aranžérských pokusů, například v písničce Marsyas a Apollón jsem vymyslel postup hlasů violoncella a elektrické kytary. Obecně musím říct, že kdykoliv jsem později aranžoval písně, ve kterých jsem používal cello, vždycky jsem se snažil, aby z písničky tento nástroj netrčel a nestrhával na sebe pozornost, aby specifická barva cello spíš podpořila plasticitu zvuku.

Když jsem začal hrát v kapele ETC s Vládou Mišíkem, bylo jasné, že na klasické cello v této poměrně hlasité skupině hrát nemůžu, nástroj se často „rozhoukával“. Proto jsem se pokusil postavit si „elektrické“ cello z dřevěného masivu. Po mnoha pokusech

s ozvučením tohoto nástroje různými druhy snímačů jsem nakonec skončil u varianty „nalepovacích“ snímačů umístěných na kobylce. Tento zvuk mi vyhovuje a na tento nástroj hraji takřka 30 let. Používám jej i dnes, kdy nejvíc vystupuji se skupinou Ivan Hlas Trio. Tahle kapela mi umožňuje využití tohoto nástroje vlastně nejvíc v mé hudební kariéře. Zde můžu uplatnit plnou škálu zvuků nástroje — od hraní melodií přes harmonicko-rytmické doprovody až po basový fundament. Často jej využívám jako baskytaru — pizzicato na basových strunách zní výborně —, neboť dřevěný masiv těla je schopen udržet tón déle než klasické

violoncello. Jsem moc rád, že mám v téhle partě velkou možnost improvizace, na každém koncertě se snažím v místech, kde to jde, hrát pokaždé trochu jinak. Člověka to udržuje ve střehu a zabraňuje mu to v úpadku do stereotypu, což se může v okamžiku, kdy hrajete nějakou dobu stejný repertoár, snadno stát.

K ozvučení cello na pódiu používám kombo značky Vector. Z „krabiček“ používám jen digitální delay a volume pedál. Jsem toho názoru, že pokud člověk tón správně neutvoří prsty a smyčcem, žádné „krabičky“ mu nepomůžou.

Dnes občas hraji na koncertech i na elektrické cello slovenského výrobce pana Brichty. Má blíž ke kontrabasovému zvuku, zvláště pizzicata v basech znějí překrásně. A ve studiu? Tam samozřejmě vítězí klasika.

S violoncellem jsem prožil vlastně celý život a jsem tomu rád. Můžu jen děkovat za možnost zahrát si a improvizovat s Vládou Mertou, Honzou Hrubým, Petrem Skoumalem, Michalem Prokopem, Radůzou, Zuzkou Navarovou, Annou K. a mnoha dalšími, s kterými jsem spolupracoval mimo svou „domovskou“ kapelu. Důležitým souborem je pro mě i skupina Njorek, kde jsem se vlastně poprvé musel naučit skloubit sólový zpěv s hraním melodií.

V nejbližších dnech mi vyjde nová písničková CD Nečekaná návštěva. Ale cello tam moc nečekejte. Čím jsem starší, tím víc se držím hesla „cello jako šafrán, ale hezky“! ☒

Jiří Tichota

O budoucnost se nebojím, je tady spousta talentovaných lidí

Začal zpívat a hrát jen tak pro radost, okouzlen černošskými spirituály. Před sedmapadesáti lety stál u zrodu Spirituál kvintetu, kterým za tu dlouhou dobu prošlo mnoho významných osobností české hudby. Letos v dubnu oslavil Jiří Tichota osmdesáté narozeniny, ale muzikou žije pořád naplno.

PŘIPRAVIL: MAREK KOŽUŠNÍK

Jak jste se zpoza železné opony dostal k americké hudbě, ke spirituálům?

V roce 1952 v Praze vystupovala americká operní společnost Everyman Opera, v karlínském divadle provozovala Gershwinovu operu Porgy a Bess. To bylo mimochodem poprvé, co ji u nás mohl někdo slyšet živě. Tihle zpěváci chodili všdycky v neděli po kostelích a zpívali tam černošské spirituály. A mně se to velice zalíbilo. S kamarádem jsem jich několik zapsal a přinesl je do Vysokoškolského uměleckého souboru, kde jsme tehdy zpívali. Měly obrovský úspěch.

K počátkům Spirituál kvintetu to ale pořád bylo nějakých osm let...

Tatínka v 50. letech z politických důvodů zavřeli. Jednou prostě nepřišel domů z práce a pak jsme ho tři roky neviděli. Mě šoupli jako dělníka do chemické továrny v Neratovicích. Když jsem se později vrátil z vojny, navrhl mi kamarád z Vysokoškolského uměleckého souboru Ivo Mach, abychom se v malém obsazení ke spirituálům vrátili. Nejprve jsem se té myšlence bránil, přišlo mi to, jako by si černoši koupili dudy a v Harlemu hráli jihočeský folklor. Ale nakonec jsem si řekl, že jde jen o to, abychom si našli svou vlastní cestičku a nekopirovali originální vzory. Aby nešlo o epigonství.

Černoši zpívali své spirituály o touze po svobodě, o volnosti. O vyvedení izraelitů Mojžíšem z egyptského otroctví. Inspirovala vás ta podobnost s československými komunistickými okovy?

Černoši mohli zpívat o svobodě, ale naše kapely ne. Takže jsme ten komunistický nesmysl využívali a samozřejmě jsme se o svobodě snažili cíleně zpívat. A rozhodně jsme nebyli sami. Ale šlo i o radost z muziky. Ze začátku jsme absolutně nepočítali s tím, že z toho bude nějaké povolání nebo živobytí, zpívali jsme a hráli pro své potěšení a pro kamarády.

Za totality jste se v textech bouřili proti nesvobodě. Existuje dnes téma, o kterém má smysl se stejnou naléhavostí zpívat?

Tehdy před námi bylo jedno velké zlo, které, ať jste mluvil o čemkoliv, někde vystrčilo růžky. Bylo velmi jednoduché sjednotit se proti němu. Dnes je to mnohem složitější. Dokonce ani nás sedm lidí ve Spirituál kvintetu nemusí mít na všechno stejný pohled. Takže se vyhýbáme jednostranným tématům. Snažíme se, abychom nezpívali nic, co by někomu z nás vadilo. To by bylo vidět a cítit.

Psaní textů bylo nové řemeslo, kterému jste se museli vyučit. Jak vám to šlo?

Jiří Tichota (Spirituál kvintet)
foto: Petr Brož,
licence CC BY 3.0

První dva roky jsme zpívali anglicky, protože si nikdo z nás netroufl psát české texty, neměli jsme v tom žádnou praxi. Potom nám začal psát texty František Novotný, dnes známý básník, začaly se objevovat první pokusy od nás samotných. Po deseti letech přišel do Spirituálu velmi šikovný textař v osobě Dušana Vančury. Já za sebe dodnes říkám, že se necítím být textařem — napsal jsem přitom asi devadesát českých textů, i když ne všechny bych dnes podepsal.

Spirituál kvintetem prošlo od roku 1960 hodně lidí, mnohokrát se změnila sestava. Které z těch období

pro vás bylo z pohledu vnitřní radosti z hraní a zpívání nejsilnější?

Každé obsazení mělo své výhody i nevýhody, každé znamenalo trochu jiný sound, jiný repertoár. A každé mělo zásluhy na tom, že ten soubor přežil. Kdyby některé obsazení nestálo za nic, tak to skončilo, ale my hrajeme už sedmapadesát let. Naše úplně první sestava pro mě navždycky zůstane vynikající v tom, že s tím přišla a prosadila se. Jména Ivo Mach, Miroslav Keller a Miloslav Kastelovič dnes ale bohužel nikomu nic neřeknou, na rozdíl od Karla Zicha, bratří Nedvědu nebo Ireny Budweiserové.

Dnes je na rozdíl od minulých dob v nabídce muziky ohromný přetlak. Píseň se stává stále častěji produktem a výrobkem než výkřikem nebo sdělením. Jak se díváte na budoucnost české hudby?

Jsem velký optimista. Celý život jsem se znovu a znovu přesvědčoval, že je tady spousta talentovaných lidí. To určitě nepřestane. Jde jenom o to, a za to se přimlouvám, aby ti talentovaní dostávali šanci. Aby ta šance nebyla mařena obchodními úmysly těch, kteří rozhodují a nemají zájem o nové obličeje, o nová jména, nové kapely, novou muziku. Protože mají své zavedené a svůj jistý zisk. ☐

Dobyli svět

Po léta mne zajímala a dojíkala skutečnost, že jsme z Čech a Moravy dodali světu stovky osobností, které hudební dění poznamenaly zásadním způsobem jako skladatelé, interpreti či pedagogové a řada z nich je uznávána i po letech naší hudební současnosti.

Některé bych chtěl připamatovat...

PŘIPRAVIL: JIŘÍ HLAVÁČ

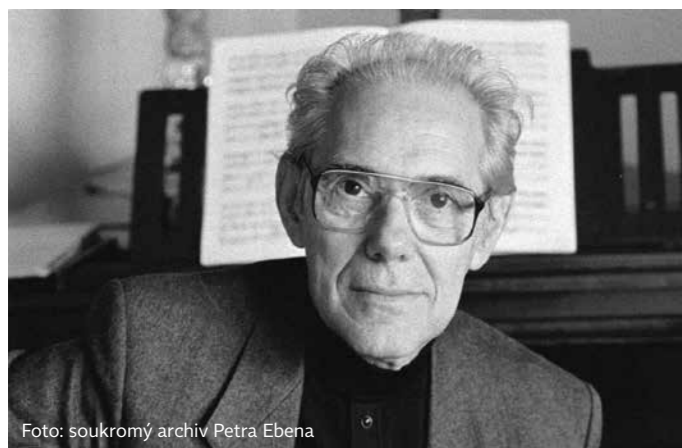

Foto: soukromý archiv Petra Ebena

PETR EBEN

Další pokračování cyklu Dobyli svět, v němž představuji výrazné osobnosti naší hudební minulosti i přítomnosti, chci věnovat muži, který vynikl jako skladatel, varhaník, klavírista, improvizátor, pedagog, organizátor, dramaturg i moderátor koncertů — Petru Ebenovi.

Sám jsem s ním několik koncertů absolvoval, a tak mohu potvrdit, že ve všech zmíněných činnostech vynikal. Jeho varhanní tvorba je uváděna a ctěna varhaníky na celém světě, a to jak v církevní, tak ve světské oblasti. A stejně je to i s tvorbou komorní, symfonickou, vokální. Pravými, vskutku světovými hity jsou třeba Okna pro trubku a varhany, Nedělní hudba pro varhany, Dechový kvintet či Missa adventus.

Skladatel Petr Eben se narodil v Žamberku 22. ledna 1929. Po kompozičních a klavírních studiích na Akademii múzických umění se rychle etabloval jako mezinárodně žádaný varhanní improvizátor. To platilo pro většinu evropských zemí, Izrael, Spojené státy americké i Austrálii. Já jsem s ním koncertoval třeba v katedrále v Regensburgu a musím říci, že jsem byl fascinovaný jeho pohotovostí a vynalézavostí při improvizacích na témata, která dostal z publika. Byl z nich schopen na místě vystavět třeba dvacetiminutovou kompozici. A, podotýkám, skvělou.

Petr Eben je dnes jedním z nejoblíbenějších a nejhranějších autorů varhanní hudby na celém světě. Tomuto nástroji věnoval mnoho skladeb, připamatují alespoň některé názvy — Hommage à Buxtehude, Hommage à Purcell, Mutace, Job, Nedělní hudba, Biblické tance, Faust, Okna podle Marca Chagalla pro trubku a varhany. Ty hráli mj. světově proslulí trumpetisté Maurice André, Guy Touvron, Wynton Marsalis nebo Giuliano Sommerhalder. A také naši interpreti — Miroslav Kejmar, Vladimír Rejlek, Zdeněk Šedivý, Milan Šlechta či Aleš Bárta.

Petr Eben je stejně tak vyhledávaným autorem hudby vokální a myslím, že z podstaty své osobnosti nezapomínal ani na dětské sbory. Unikátní je z tohoto pohledu Missa adventus, napsaná v letech 1951 až 1952 původně pro mužský sbor a varhany a dodatečně přepracovaná na dětský vokál. Skladbu skvěle realizoval Wiener Knabenchor nebo Kühnův dětský sbor se sbormistrem Jiřím Chválou a varhaníkem Janem Kalfusem.

Petr Eben je dnes pro svět jedním z nejvýraznějších autorů české hudby druhé poloviny 20. století a je chápán jako významný pokračovatel hudebního odkazu Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů. Ale abych nekončil pateticky,

vzpomenu na jeden společný příběh. Bylo to na počátku 80. let, kdy se pořádaly tzv. koncerty-besedy. U Petra bylo úžasné, že mohl koncertovat i besedovat. Byl vtipný a společenský. Před koncertem ve Frýdlantu v Čechách mne pozval do místní restaurace na večeři. Měli jen pivo a párky. Nicméně Petr si objednal kung-pao a moselské bílé. Obsluhující na jeho objednávku reagovala jen slovem „vtipálku“ a víc mu nevěnovala pozornost. Já snědl vymáčený párek, vypil mizerného turka a chtěl jsem platit. Číšnice vše spočítala a podala mi lístek. Petr Eben jej vzal svojí krásnou, štíhlou rukou, usmál se a řekl: „Platit budu já, pan kolega už byl potrestán dostatečně.“ Dáma se neurazila a zeptala se, co tam pohledáváme. Na naši odpověď, že zde máme koncert vážné hudby, řekla: „Mám ráda Dvořákovu Humoresku.“ Petr, s podáním ruky, dodal: „Máte moc dobrý vkus.“ A já si od té doby denně připomínám, jak mají hudebníci komunikovat s neumeleckým okolím.

VIKTOR KALABIS

Autora Viktora Kalabise hrají přední americké, evropské, asijské i australské symfonické orchestry a přední sólisté a komorní soubory na celém světě. Kalabisova hudba zní na festivalech, přehlídkách, hudebních soutěžích i ve vysílání rozhlasových a televizních společností. Je kontinuálně vydávána na nosičích předních vydavatelů a v případě notových materiálů i předních nakladatelů. Skladby mu do interpretační praxe uváděly velké osobnosti — Nathan Milstein, János Starker, Josef Suk, Vlachovo kvarteto, Bostonská filharmonie, Česká filharmonie. A také Zuzana Růžičková, skladatelova celoživotní partnerka, která prezentovala po celém světě mj. Preludium, Ariu a Toccatu pro cembalo. K tomu samozřejmě i cembalový koncert.

Foto: soukromý archiv Viktora Kalabise

Viktor Kalabis byl mezi interprety velmi respektovaným autorem. Potkali jsme se po celá desetiletí a mohu docela neskromně říci, že jsme si porozuměli. Lidsky i umělecky. Pro klarinet napsal řadu skladeb, všechny jsem nastudoval a také prováděl. On sám za dob studií hrával na saxofon ve školním orchestru gymnázia v Jindřichově Hradci a blízko měl i ke klarinetu. Když komponoval tři imprese pro dva klarinety, počítal s mojí účastí i spoluprací. S klarinetistou Vlastimilem Marešem jsem realizoval světovou premiéru skladby a obnovil jsem před dvěma roky v nové premiéře i Sonátu pro klarinet a klavír, napsanou v roce 1969. Rozsáhlou skladbu, která má tři části a reaguje na události roku 1968, jsem hrál a nahrál s klavíristou Ivo Kahánkem.

Nabízí se otázka: jakou roli v životě Viktora Kalabise hrála politika?

Myslím, že žádnou i velkou, záleží na úhlu pohledu. Jako vzdělaný člověk věděl, že politika umí převracet životy i hodnoty naruby. Znal osudy Bohuslava Martinů nebo Dmitrije Šostakoviče. Věděl také, co následovalo po roce 1969, kolik osudů vzalo zasně, kolik vynikajících osobností odešlo do emigrace, o kolik skvostných odborníků jsme tak přišli. Nicméně také věděl, že kumštýř má vždy sloužit nápravě omylů a zloby. A tak byl po roce 1989

prvním prezidentem Nadace Bohuslava Martinů a velmi se zasloužil o propagaci skladeb tohoto výjimečného Čecha. Při příležitosti jubilea Viktora Kalabise zařadila dramaturgie mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro také uvedení kompletu smyčcových kvartetů. Tomuto specifickému žánru se Viktor Kalabis věnoval po celý svůj život, zemřel v roce 2006, a u nás získal ve členech Kociánova kvarteta či Zemlinského kvarteta vynikající realizátory svých kvartetních opusů.

Další kompoziční doménou Viktora Kalabise byla tvorba symfonických a koncertantních děl, v nichž mohl uplatnit nevšední myšlení a cit pro práci s jednotlivými nástroji. Uměl vystavět velké plochy a gradace, které dodávaly jeho dílům rozměr oduševnělosti, přemýšlivosti, gracičnosti i lyrické vroucnosti. Měl širokou škálu nálad a výrazů. Jeho symfonie zazněly v Durbanu, Bruselu, Budapešti, Varšavě, Sydney, Vídni i Berlíně. Hráli je často nejen hráči České filharmonie nebo pražští a rozhlasová symfonikové, ale i členové Berlínské filharmonie, Budapeštské filharmonie či Bostonského symfonického orchestru a dirigovali mj. György Lehel, Hans Krips, Reinhard Peters, Václav Neumann nebo Zdeněk Košler. ☒

šuplíky textařů

Prosadit se jako textař nikdy nebylo a není jednoduché. Jako má instalatér tašku plnou nářadí, textař v té tašce nosí knížky. Pracuje s jazykem a měl by o jazyce leccos vědět. A pokud se jazykem nezabýval při studiu, měl by mít co nejvíc načteno. Jména českých básníků by mu měla znít hodně povědomě. Nestačí číst průměr na literárních webech, kde jeden automaticky lajkuje druhého.

Nad šedým průměrem se tyčí virtuozita práce s češtinou ve sbírkách básníků 20. století i některých našich současníků. Básníci byli v první polovině dvacátého století velkými VIP. Zkuste se do nich třeba právě dneska večer začíst! (K)

rozvod

Zdeněk Rytíř
textař, hudebník
(1944—2013)

Do hudebního prostředí vstoupil v 60. letech minulého století, v době, kdy se u nás v hudbě otevřely dveře do světa. Zprvu vstoupil na českou scénu jako muzikant, hlavně jako baskytarista (Karkulka, Mefisto, Golden Kids). Později se zavedl jako velmi úspěšný, kvalitní textař se širokým rozptylem tvorby od šansonů přes pop až po country. Psal pro celou špičku české hudební scény a dodnes patří neodmyslitelně k tomu textařsky nej kvalitnějšímu, co se v Česku v letech jeho tvorby produkovalo.

Mráz držím v dlaních, svět zůstal stát.
V hodinách ranních nemohu spát.
Jediné slůvko rozdělilo nás.
Říkala jsem ti mluvko
a najednou je tu z ticha hráz.
To ty jsi se rozhodl jako muž
a pravý chlap a řekl jsi:
Rozvod, nechci jít podle starých map.

Už ani nevím, kdy to bylo.
Přišlo to jako malá smrt.
Nejspíš byla zima, venku lilo
a jestli v nás z naší lásky zbylo aspoň
čtvrt,
tak teď nezbylo už vůbec nic
jak po světle letních létavic.
Jen to jediné slůvko.
Rozvod.

Co bude dál? Spát budeš sám.
Čas dal, čas vzal. Prázdný je krám.
On vyprodal náš první bál,
roh kde jsi stál a čekával.

Tvé dotyky lehké jak sníh,
smích putyky, co zná náš první hřích.
Tvůj pokojík v tom poschodí,
kam pikolík už nechodí.
Co bude dál, co bude dál, co bude
dál?
Rozvod.

Soud soudí zločiny.
Proč máme k němu jít?
Tam vzdát se rodiny a zachovat klid?
Kdo zná nás víc než já a ty,
tvůj rub i líc, mé trampoty?
Čí bude stůl, čí bude skříň?
Chtěl jsi vždy půl, já, já jsem chtěla
míň.
A teď nechci nic.
Chci vědět jen, jak dětem říct ten
divný sen.
Co bude dál, co bude dál, co bude
dál?

Mlčky jsi stál i ty ses bál říct: Rozvod.

(Petr Hapka / Zdeněk Rytíř,
zpívá Hana Hegerová)

01 až budu starý

Karel Chlumec

Až budu starý unavený nuzný,
nebudu slyšet hovor hlasitý,
živoucí cena konta pro příbuzný,
jakápak budeš, láska asi ty?

Až budu starý, vědoucí a znalý,
za sebou celý život prožitý,
tak budu dětinštet a chovat se jak malý
jakápak budeš, láska asi ty?

R: /:Protože tam, kam oko nedohlédne.
zůstaneš stejná — jen vzpomínka co bledne,
poslední hvězda na obloze ve dne
zůstaneš ve mně stejná jako dřív:/

Až budu starý, nemocný a bledý
a nerozžvýkám pokrm masitý,
já optám se tě, láska naposledy,
jakápak budeš tehdy asi ty?

Až budu starý, usmířený s žitím,
na funus pod kobercem prachy ulitý,
budu už vědět jak na ženský a s pitím,
jakápak budeš láska asi ty?

R: /:Protože tam kam oko nedohlédne...

02 imbecil

Stanislav Pěkný

Pokaždý má informace z první ruky,
zaujmout chce holky stejně jako kluky.
Všude první — a což jeho blbý vtipy.
Na tudy má vespod s pruhem slipy.

„Ach běda“, zní „ach běda“,
jestli si tě vyhledá.
„Ach běda!“ Mít, ach běda,
takového souseda.

Vždy ho všude neomylně slyšet bývá,
když si myslí, jak nám v noci skvěle zpívá.
Nikdy nespí — snad je věčně vzhůru,
vynahradí jakoukoli noční můru.

„Ach běda“, zní „ach běda“,
jestli si tě vyhledá.
„Ach běda!“ Mít, ach běda,
takového souseda.

Má zvláštní dar navždy zničit v jednom mžiku
atmosféru vzácných, plachých okamžiků.
Když teče krev — neuhádneš koho vezou.
Kam a proč ty lidi vlastně věčně lezou?

„Ach běda“, zní „ach běda“,
jestli si tě vyhledá.
„Ach běda!“ Mít, ach běda,
takového souseda.

03 slovo černý havran

Zora Šimůnková

Slovo černý havran
po jazyku létá.
Bývala mé okno
do jiného světa.

A teď je jak sklípek
mezi vinicemi:
Bývalo tam víno,
ale už v něm není.

A v tom víně pravda,
líhala tam s náma.
Vypili jsme víno —
není mezi náma.

nástěnka

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete zasílat vaše postřehy, novinky, úspěchy atd. Autor in je čtvrtletník, a proto je v případě upoutávky na speciální koncert apod. potřeba informovat nás se značným předstihem. Info pište stručné a jasné, popřípadě doplněné odkazem, kde se ostatní mohou dočíst více. Doporučujeme maximálně dvě věty a nikdy nezapomeňte uvést svůj podpis. Z názvů e-mailů není vždy jasné, o koho se jedná.

Těšíme se na vaše příspěvky!

MusicOlomouc 2017

Skladatelský festival MusicOlomouc.. Polystylový a polyžánrový festival české a světové experimentální, jazzové a alternativní hudby konce 20. a počátku 21. století. MusicOlomouc je místo setkání skladatelů, interpretů a zanícených fanoušků netradičních zvukových vesmírů. Představuje neobvyklá nástrojová uskupení, nové zvukové možnosti, využití prostoru, světla, tmy. Od roku 2009 přináší do Olomouce české a světové premiéry nových kompozic i již osvědčená díla hudební avantgardy druhé poloviny 20. a 21. století v interpretaci předních českých i zahraničních umělců a ansámbků. MusicOlomouc je místem křehkých zjevování. Ve dnech 2.—15. 10. 2017 zazní přes 40 soudobých skladeb, z toho 6 zkomponovaných přímo na objednávku festivalu.

Dny Bohuslava Martinů 2017

23. ročník festivalu přináší do Prahy opět špičkové soubory, aby oslavil zejména odkaz Bohuslava Martinů a v neposlední řadě představil a připomněl neméně zajímavá a kolikrát málo uváděná díla autorů českých i zahraničních. Dny Bohuslava Martinů se uskuteční od 5. do 20. prosince.

Skety přivezly dvě stříbra ze severských vokálních festivalů v Aarhusu a Tampere

Dvě světové soutěže, dvě druhá místa — tažení kapely Skety do Skandinávie bylo úspěšné. Obstály v konkurenci šesti špičkových vokálních bandů a nechaly za sebou Ardú Vocal Ensemble z irského Dublinu, Jazzvu z Lublaně a dva domácí, finské soubory Soul Sisters a Stagement. Soutěž vyhrála kapela Quintense

z německého Lipska, která získala i festivalovou Grand Prix. Skety se zúčastnily také workshopu se členy finských Rajaton a švédských The Real Group a vystoupily na večerním galakonzertu.

Hitparáda Dvanáctka.cz na ČRo 2

Každý týden v neděli v 17:00 soutěží 12 českých písniček na ČRo 2. Posluchači a návštěvníci webu Dvanáctka hlasují pomocí SMS. Písničky do hitparády nasazuje tým hitparády a vybírá z písničkové banky, kam mohou nahrávky nabízet vydavatelé, manažeři, skupiny i samotní sólisté. Dramaturgická rada pak vybere každý týden z nabízených písniček tři adepty. Písničky bojují o přízeň posluchačů ČRo 2, aby se pak mohly stát součástí hudebního archivu ČRo. Systém by měl podporovat novou českou tvorbu a mělo by se jednat o zajímavý a zábavný pořad, jehož cílem je vedle propagace nové české tvorby také popularizace ČRo 2. Pro posluchače by měla Dvanáctka přinášet zajímavosti kolem hudby, ale i ze života tvůrců nebo nové zajímavosti ze života samotného.

nově vydaná CD

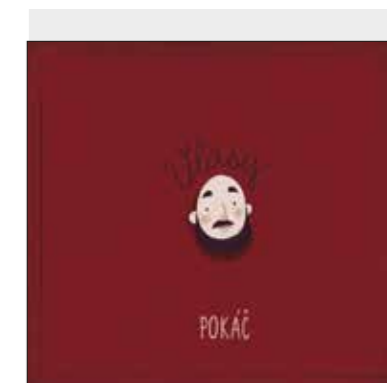
BELFIATO QUINTET Foerster, Haas, Janáček — Hudba pro dechové nástroje

Belfiato Quintet je další vysokou kartou mezi českými komorními ansámblu na mezinárodní scéně. Členové mladého dechového kvinteta působí v předních orchestrech (ČF, Philharmonia Orchestra ad.) a jsou jednotlivě i jako soubor ozdobeni cennými soutěžními trofejemi. Tato první studiová nahrávka se věnuje výhradně českým skladatelům první poloviny 20. století. J. B. Foerster zkomponoval Dechový kvintet roku 1909 na objednávku virtuosního souboru založeného při Vídeňské filharmonii. O 20 let mladší dílo Janáčkovy žáka Pavla Haase nese stopy janáčkovské a lidové inspirace, ale také vliv Stravinského. Při poslechu nelze než znovu litovat nezměrného talentu předčasně umlčeného v koncentračním táboře v Osvětimi. Jen o pět let dříve vznikl Janáčkův sextet Mládí; hudba plná životního elánu, jenž dominuje nad steskem a melancholií. Mládí; jak příhodné pro Belfiato Quintet, soubor plný energie a inspirace!

MICHAL HRŮZA Sám se sebou

Jeden z neúspěšnějších zpěváků a autorů současnosti Michal Hruza vydal emocemi nabitou desku Sám se sebou. Velmi očekávané album vychází tři roky po koncepční desce DEN. Podle prvotních reakcí se jedná o jednu z nejsilnějších nahrávek zpěvákovy kariéry. Deset autorských písní Michala Hruzy je mimo jiné o uvědomění si, že nic není černé nebo bílé. Album vnímavým posluchačům odhalí i nový pohled do zpěvákova nitra, které zůstávalo doposud spíš ukryto, sled událostí a z toho vyplývající emotivnější způsob vnímání světa sled událostí a z toho vyplývající emotivnější způsob vnímání světa posunují jeho tvorbu zase o několik kroků dál. „Sám se sebou je stav, který je dobré někdy zažít. Často jsme v kolotoči, že kolikrát ani nevíme, co je správně a co není správně. Toto album je o tom, co člověk může prožívat, když je sám se sebou a má čas věci promyslet a vycítit,“ popisuje Hruza leitmotiv alba.

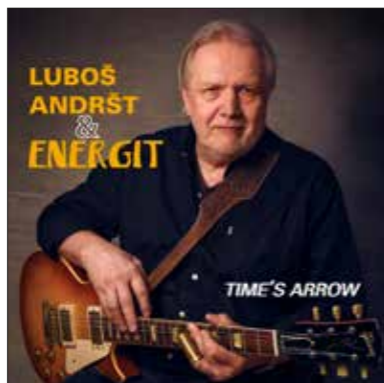
POKÁČ Vlasy

Pokáč se etabloval jako sólový umělec, který lidi baví svou přirozeností, hravou češtinou a inteligentním humorem. Albový debut přináší důvěrně známé skladby i absolutní novinky. Deska se nahrávala u producenta a hudebníka Honzy Balcárka (Johnny Rainbow / Light and Love). Dostala velmi prostý zvuk založený na akustické kytáře a zpěvu, občas doplněný vokály a perkusemi. Poslední, bonusovou píseň Místa napsal Pokáč společně s fanoušky. Na YouTube zveřejnil zadání, kam podle jeho vzorových slok měli jeho příznivci psát svoje vlastní. Dorazilo jich překvapivě několik set, na album se nakonec dostalo 9 nejlepších.

BEN CRISTOVAO Poslední

Nové EP nesoucí název Poslední obsahuje celkem pět nových písní Bena Cristovaa z produkce The Glowsticks. V roce 2017 už není hudba vydaná na CD příliš lákavou volbou. Ben Cristovao rozhodně není tradičním hudebním interpretem, který by chtěl fungovat pouze v zavedených kolejkách. Proto se za podpory svého vydavatelství Championship Music rozhodl vytvořit společně s oblíbenou značkou Zoot vlastní kolekci trik, která „nahradí“ klasický fyzický nosič. Budou totiž nositelem QR kódu k možnosti stažení nahrávky. Nové EP obsahuje celkem 5 skladeb.

LUBOŠ ANDRŠT A ENERGIT Time's Arrow

Luboš Andršt & Energit jsou na domácí (nejen) bluesrockové scéně skutečným pojmem a známou prvotřídní kvality. O to politováníhodnější je fakt, že jejich připravovaný debut v roce 1973 tehdejší, režimu poplatné vedení Supraphonu poslalo místo vydání k ledu. Nyní, více než čtyřicet let poté, se album dočká svého znovuzkřížení! Jako skvělá vzpomínka — a také jako pocta předčasně odešlému baskytaristovi Vladimíru Padrůnkovi. Z původních, v roce 1973 nahraných demoverzí na něm najdeme celkem čtyři písně — Blue Dance, Freedom, Loneliness a Moth (Noční motýl). Album představuje jakési „vintage“ poslouchání, kdy jsou vstupní prvky historizující, ale výsledek atraktivně současný. V kombinaci s obsáhlým bookletem, čítajícím mimo jiné výživný rozhovor Ondřeje Bezra s Lubošem Andrštem a sadu archivních i nových fotografií Alana Pajera, se pak jedná o opus uzavírající kruh. Opus, který oplývá zcela mimořádnou historií vzniku a zároveň rezonuje a má co říct i bezmála půlstoletí poté, co měl původně vzniknout...

Adventure Atmospheres FN 400

Debutové album mladých talentovaných autorů Tomáše Kahla a na pěti skladbách spolupracujícího Davida Habigera. Toto album obsahuje instrumentální, převážně filmové kompozice v meditativním stylu. Autoři citlivě pracují jak se syntetickými nástroji, tak i v kombinaci s živými instrumenty a vytvářejí velice zajímavé nálady. Celý projekt drží společnou pocitovou linku a je ideální i pro poslech jako meditativní kompozice vyjadřující příjemnou a klidnou náladu. Autoři na albu pracovali více než šest měsíců, což se projevuje zejména velice dobrým zvukem a perfektním provedením.

filmové premiéry

Křižáček

Režie: Václav Kadrnka
Hudba: Zuzana Lapčíková

Křižáček je „historická road movie“ odehrávající se v době vrcholného středověku a inspirovaná romantickou básní Jaroslava Vrchlického. Malý chlapec, ovlivněný legendami o dětských křížových výpravách, utíká z domova a jeho otec, skutečný rytíř Bořek, se vydává na takřka marnou pouť za jeho nalezením. Dvojí putování ovšem nechce být lineárním dobrodružným vyprávěním, nýbrž se snaží pojmenovat univerzální a nadčasové problémy dospívání, vztahu k autoritám, úbytku životních sil i schopnosti přiznat si vlastní selhání. Film, jehož uvedení je plánováno na podzim roku 2017, slibuje nejen emotivní, ale i vizuálně opojný zážitek díky inspiraci náměty romantických maleb 19. století.

Po strništi bos

Režie: Jan Svěrák
Hudba: Michal Novinski

Edu Součka, jeho maminku a tatínka už známe z filmu Obecná škola. Nyní jsme však v protektorátu, kdy je rodina osmiletého Edy donucena vystěhovat se z Prahy k příbuzným na venkov. Městečko, kde chlapec dosud trávil jen prázdniny, se nyní stává jeho domovem. Mladá městská rodina se musí přizpůsobit novému prostředí a také soužití pod jednou střechou s tetou a jejími příbuznými, což zahrnuje i velmi přísneho dědečka. Eda má před sebou nelehký úkol: najít a obhájit své místo v místní klukovské partě, jejíž svět je naprosto odlišný od jeho městského. Čeká ho cesta k hledání odvahy, ale také k nečekaným rodinným tajemstvím, která vyplouvají na povrch. Svět dětí a dospělých se sbíhá v hledání odvahy a hrdinství. I v nelehkých dnech války může být totiž nejtěžší prokázat odvahu vůči vlastní rodině. Film vznikl podle stejnojmenné knihy vzpomínek Zdeňka Svěráka a tematicky zapadá do tetralogie filmů Kolja, Obecná škola a Vratné lahve, které vyprávějí příběh jednoho muže na pozadí dějinných událostí 20. století.

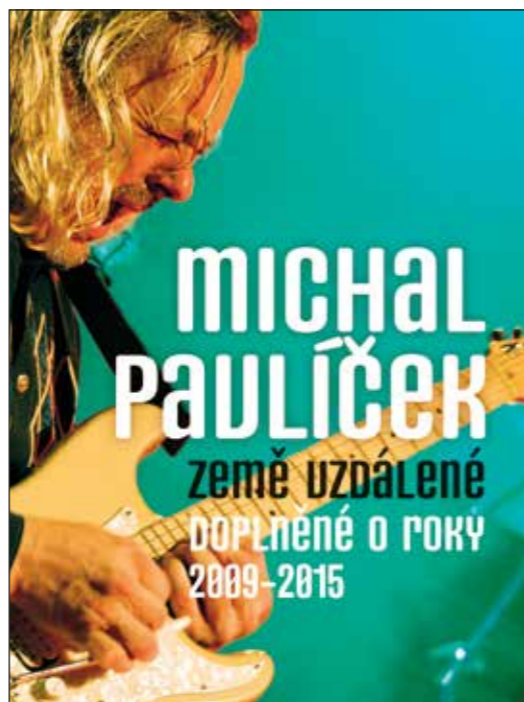
nově vydané knihy

NADECHNUTÍ

Rostislav Černý

NADECHNUTÍ je první knihou, která představuje dílo textaře, básníka, spisovatele a překladatele Rostislava Černého. Jejím cílem je přiblížit muže, který zanechal výraznou stopu v našem hudebním světě, ale byl také básníkem, jehož dílo dokáže otevírat duše svých čtenářů. Jde o knihu, která může oslovit, dotknout se a v případě Rosti Černého i pobavit svým humorem prakticky všechny generace.

Autorkou projektu je herečka a publicistka Tereza Pokorná, která knihu také navrhla a připravila k tisku. Graficky ji zpracoval fotograf a grafik Jaroslav Fišer, který je současně autorem ilustrací ve sbírce uvedených. Přílohou publikace je CD s písněmi Rostislava Černého z 60. let. Knížka vychází k autorovým nedožitým 80. narozeninám.

**ZEMĚ VZDÁLENÉ,
DOPLNĚNÉ O ROKY 2009—2015**

Michal Pavlíček

Povídání Michala Pavlíčka o životě, hudbě...

... divadle, muzikálech, filmech i seriálech, radostech i bolestech, o politice a životě veřejném, o žití ve městě i na vesnici, o ženách, mužích, dětech i vnoučatech, o zdraví i nepohodě, o zpěvácích a zpěvačkách, o radostech, smutku, naději i beznaději, o lásce a nenávisti, o tom, co bylo, je a bude... Michal Pavlíček, obdivovaný kytarový mág, skladatel svérázných hříček i autor introvertních rockových opusů, stejně jako melodicky silných působivých balad, skladatel symfonické a scénické hudby se zcela původním rukopisem, vyhledávaný producent i mentor mladých hudebníků, je široce respektovanou individualitou, což konečně dokumentuje i řada vítězství a ocenění v odborných anketách či publikační činnost na toto téma, jež zároveň přináší mnohá dosud neznámá fakta.

VZPOMÍNKA NA
IVANU LOUDOVOU

S Ivankou, jak jsme ji všichni nazývali, jsem se znal a přátelil od poloviny 60. let, kdy jsme oba ještě studovali. Její touha poznávat mi byla velmi sympatická a její energie, se kterou se do všeho doslova vrhala, byla nezadržitelná. A právě od druhé poloviny 60. let k nám za „železnou oponu“ začaly pronikat novinky soudobé hudby ze Západu. Ivanku jsme mohli potkávat na přednáškách Vladimíra Lébala a Eduarda Herzoga v Divadle hudby, na nedělních matiné Peškovy Komorní harmonie v Divadle Na zábradlí, na koncertech Novákova kvarteta, souboru Musica Viva Pragensis a podobně. V té době Ivanka také zorganizovala šestičlennou skupinu mladých skladatelů při tehdejší Svazu skladatelů, která ovšem neměla dlouhého trvání, protože v návaznosti na okupaci v roce 1968 byl na počátku normalizace v roce 1969 Svaz skladatelů a s ním i tato skupina mladých zrušen. Do nově vytvořeného Svazu skladatelů již nikdo z nás nebyl přijat.

V letech 1967—69 Ivanka navštěvovala dvouletý kurz elektronické a konkrétní hudby, který zorganizoval Miloslav Kabeláč s Eduardem Herzogem a Vladimírem Lébalem. Její nápady tam byly pro mnohé z nás velmi inspirativní. V té době některé z nás, mladých skladatelů, přijali z iniciativy Miloslava Kabeláče a Eduarda Herzoga do Umělecké besedy. Zde se konaly zajímavé přednášky nejen hudebníků, ale i výtvarníků a literátů. S Ivankou jsme často mluvili o tom, jak nás tato setkání naplňovala novým poznáním. Ovšem ani tato setkání dlouho netrvala, v roce 1972 byla Umělecká beseda zrušena. V té době jsme s Ivankou jezdili za poznáním soudobé světové hudby na mezinárodní hudební festival Warszawska jesień.

Po roce 1989 se konečně v nově získané svobodě mohla znovu rozvinout veškerá normalizační přerušovaná činnost. Ivanka byla aktivní hned od roku 1990 ve znovuobnovené Umělecké besedě i v nově vzniklém sdružení Ateliér 90. S velkou energií pomáhala realizovat každý nápad, o kterém jsme v Umělecké besedě začali uvažovat. A její iniciativa se začala projevat i na Hudební fakultě AMU, kde se oddaně a nad míru svého úvazku věnovala svým studentům. Založila zde i Studio nové hudby, kde každý týden seznamovala zájemce s tvorbou soudobých skladatelů našich i zahraničních. Velmi iniciativní byla i v posledních letech, v době své nemoci, kdy své poslání vzdělávat mladou generaci nejen skladatelů považovala za svoji prioritní povinnost.

Od 90. let jsem s Ivankou pracoval v OSA v komisi pro otázky tvorby. Její smysl pro spravedlnost by měl být příkladem pro všechny, kteří se snažili a snaží obohacovat na úkor ostatních zastupovaných. Její činnost v KOT byla navíc podložena obrovskou znalostí nejen české soudobé tvorby.

Závěrem bych rád připomenul i to, že Ivanka byla za celou dobu více než poloviny století, kdy jsem ji znal, pozitivní, optimistická a přátelská. Nenechala se nikdy strhnout k jakékoli spolupráci s totalitní mocí, ani v době nejtvrďší normalizace, kdy nepatřila u nás mezi oficiálně provozované skladatele. Bude nám všem, kteří jsme ji znali, velmi chybět a věřím, že ve vzpomínkách a ve své hudbě bude i nadále s námi.

Lukáš Matoušek

VZPOMÍNÁME

Ivana Loudová (76), skladatelka

zastupována od 1962
v databázi má registrováno 238 hudebních děl

Eduard Dřízga (73), skladatel

zastupován od 1966
v databázi má registrováno 108 hudebních děl

Jiří Ornest (70), textař

zastupován od 1995
v databázi má registrováno 31 hudebních děl

Josef Kratochvíl (65), skladatel, textař

zastupován od 2005
v databázi má registrováno 23 hudebních děl

Jindřich Závodný (90), skladatel

zastupován od 1992
v databázi má registrováno 31 hudebních děl

Ohlédnutí za rokem 2016

V loňském roce jsme skladatelům a textařům, jejich dědicům a nakladatelům z celého světa rozúčtovali na autorských honorářích nejvíce ve své historii. Bezmála 788 milionů Kč bylo rozúčtováno mezi rekordní počet 138 338 domácích i zahraničních nositelů práv. Pokud se na to podíváme optikou unikátního počtu užitých hudebních děl, těch bylo v roce 2016 užito 546 tisíc.

Z celkové částky 788 milionů Kč připadlo domácím autorům a dědicům práv 338 milionů Kč. Nakladatelům za jimi spravovaný repertoár zahraničních a domácích autorů bylo rozúčtováno 241 milionů Kč. Napřímo zahraničním autorům bylo rozúčtováno 208,9 milionu Kč a tato částka byla následně vyplacena zahraničním partnerským organizacím, které jejich práva spravují.

Honoráře tak putovaly do 77 zemí světa. Tradičně nejvíce honorářů jsme zaslali do USA, Velké Británie a Německa. Ve výčtu zemí figurují i exotické země jako Kostarika, Vietnam, Benin, Jamajka nebo Barbados. Celkový výčet zemí, kam putovaly honoráře, které OSA vybral za užití děl zahraničních autorů, naleznete v naší výroční zprávě na našich internetových stránkách.

Na tomto historickém výsledku, kdy se nám podařilo meziročně rozúčtovat o 103 milionů Kč více, se pozitivně projevily zejména dva základní faktory:

1. zrychlení zpracování dat od uživatelů hudby
2. nárůst inkasa za užití hudebních děl

ZRYCHLENÍ ZPRACOVÁNÍ DAT

Abychom dlouhodobě obstáli v mezinárodní konkurenci, kontinuálně pracujeme na zvyšování efektivity

práce, a to přes každoroční nárůst objemu dat ke zpracování. Meziročně se zdvojnásobil počet zpracovaných užití hudebních děl na loňských 3,7 miliardy užití, která prošla rozúčtovacím procesem OSA. Daří se nám ve spolupráci s uživateli a díky našim investicím do nových technologií zpřesňovat hlášení o užitých skladbách a rychleji a lépe identifikovat skladby a autory. To nám umožňuje zrychlovat i výplaty honorářů autorům. Již několik let vyplácíme autorské odměny za adresná užití na čtvrtletní bázi, což činí pouze pár kolektivních správců na světě. V Evropě, dle nám dostupných informací, pouze dva včetně nás. Nyní testujeme rozúčtování na měsíční bázi, což by byl ve světě zřejmě unikát. Investice do nových technologií nám též pomohly snížit počet zaměstnanců z 218 v roce 2010 na 153 v roce 2016. Průměrná reže OSA v roce 2016 klesla na 14,14 %, což je nejnižší hodnota od roku 1994, odkdy se tento údaj sleduje.

NÁRŮST INKASA

OSA v roce 2016 za práva autorů hudby zinkasoval částku

929,8 milionu Kč. Pro ostatní tuzemské kolektivní správce OSA vybral částku 77,5 milionu Kč. Nejvíce vzrostlo inkaso z koncertů, a to o 35,6 milionu Kč na celkovou částku 143 milionů Kč, a inkaso za reprodukovanou hudbu, které vzrostlo o 25,4 milionu Kč na celkovou částku 199 milionů Kč (bez započtení inkasa vybíraného pro ostatní tuzemské kolektivní správce). Celkově tak inkaso dosáhlo částky 1 miliardy a 7 milionů Kč.

OSA pouze nevybírání autorské odměny, ale aktivně podporuje hudební scénu v rámci projektu Partnerství. V loňském roce jsme podpořili 199 hudebních projektů. V rámci pěti programů jsme podpořili celou řadu charitativních akcí, vznik nových hudebních projektů, vzdělávání autorských kapel formou hudebních workshopů s profesionály ve svém oboru a mnoho dalších aktivit, například spojených s hudbou, která se pohybuje tzv. mimo hlavní proud.

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA A AUTORSKÁ PRÁVA

V dubnu letošního roku byla schválena novela autorského zákona, jež především implementovala směrnici Evropské unie, která významně upravuje vztah mezi kolektivním správcem a nositeli práv a posiluje transparentnost kolektivní správy. OSA v květnu na valném shromáždění přijal několik změn v interních dokumentech, které ještě více posilují demokratické principy řízení. Jsem přesvědčen, že požadavky směrnice definující jasné atributy transparentnosti kolektivní správy mohou posílit důvěru v kolektivní správu jako celek.

Bitva o autorské právo však nekončí, ale pokračuje opět na půdě Evropské komise a Evropského parlamentu. Chystá se směrnice o autorském právu, která by měla harmonizovat autorské právo v rámci Evropské unie. Stěžejním tématem v této bitvě je, aby došlo k narovnání právního postavení nositelů práv

v prostředí internetu, ze kterého budou profitovat nejen samotní nositelé práv, ale zejména koncoví uživatelé, kteří budou mít bezpečnější přístup k legálnímu obsahu a jeho širší nabídku. Je zcela neudržitelné, aby některé subjekty bez právní odpovědnosti umožňovaly nelegální sdílení chráněného obsahu a parazitovaly tak na tvorbě autorů ke svému vlastnímu obohacení.

Je zcela falešná rétorika, že autorské právo je brzdou rozvoje. Kulturní průmysl je naopak motorem ekonomiky a inovací. Celá řada nových projektů je spojena právě s chráněným obsahem, který veřejnost vyhledává. Kulturní průmysl v Evropské unii zaměstnává nejvíce mladých lidí ze všech ostatních průmyslových odvětví a služeb a podílí se více než 3 % na celkovém HDP Evropské unie. Chci věřit, že evropští zákonodárci najdou odvahu vytvořit prostředí, které bude možné označit termínem „Fair Trade Music“.

Krásné léto vám přeje
Roman Strejček

První číslo magazínu Autor in vyšlo v zimě 2009

Všechna čísla si můžete přečíst na stránce www.autorin.cz

MYSLÍME **NA** HUDBU

WE THINK **OF** MUSIC

OSA - Ochranný svaz autorský
pro práva k dílům hudebním, z. s.

www.osa.cz